

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

Opgericht door Kolonel
G. E. V. L. van Zuylen,
21 Maart 1900.

„Het Koloniaal belang
is een algemeen
Nederlandsch belang”.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
INLICHTINGENDIENST TELEFOON 4519.

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD”
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG, TEL. 4519.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN
moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden
aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot
den Administrateur: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519.
Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20,
Telefoon intercomm. 2793, beiden DEN HAAG.

N.V. NEDERLANDSCHE IJZERHANDEL Afd. ENTHOVEN

IJzerhandel, Gereedschappen, Complete Keuken- en Badkamer-inrichtingen, enz.
VLDWINGSTRAAT 15 · DEN HAAG · TELEFOON 731

Hofleverancier van
H.M. de Koningin.

Hofleverancier van
H.M. de Koningin.

Speciale Export-afdeeling voor Uitrustingen naar Oost- en West-Indië

INHOUD: 1920. — Ned.-Oost Indië in 1919. — Oost-Indische Causerie. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften: Uit de Eur. Pers. Uit de Ind. Pers. Uit de Chin. Pers. Lit.-Overzicht. — De West en onze Leden in de West. — Suriname. — Curaçao. — Van Vreemde Koloniën en Verre Landen. — Mededeelingen.

Ned. Oost-Indië in 1919.

I.

Het is een goede, oude gewoonte van verstandige zakenlieden, om aan het einde van een jaar de balans van hun bedrijf op te maken, meer om de resultaten er van te zien, dan om te constateeren in hoeverre fouten in het afgelopen jaar werden begaan en welke de gebeurtenissen zijn geweest, die „de groote lijn” hebben beheerscht. Wanneer wij ons hier wagen aan de opstelling van een balans van Neerland's „koloniaal bedrijf”, dan is het echter meer om het laatste dan om het eerste te doen; het trekken der conclusies toch zal dat gevoelig aan den lezer kunnen worden overgelaten.

Het koloniale geheugen is over het algemeen zeer zwak; de hervormingsgeschiedenis van N.-I. bevat vele herhalingen en doublures. Van de lessen der historie wordt over het algemeen voor de daden van het heden maar bitter weinig profijt getrokken; in Indië vergeet men snel de groote dingen van een goed bestuurder. Het va-et-vient der hooggeplaatste ambtenaren heeft daar schuld aan, het klimaat wellicht ook; hoe het zij, in Indië wordt snel geleefd en het koloniale geheugen is niet sterk. De kroniekschrijver mag dan ook de satisfactie hebben, dat zijn kronieken méér beteekenen dan alleen een simpele opsomming van plaats gehad hebbende, min of meer belangrijke gebeurtenissen, welke het leven op politiek en economisch gebied hebben gekenmerkt.

Het jaar 1919 is voor Indië een veel bewogen jaar geweest; de bestuurder onzer tropische gewesten in de toekomst zal, wil zijn beleid tot heil zijn van het land, vaak het nu afgesloten hoofdstuk in de annalen moeten opstaan. Het bevat vele goede lessen, welke men lang niet alle zonder schade of schande heeft geleerd.

De aandacht der Indische regeering werd in de eerste maanden van dit jaar zeer ernstig bezig gehouden door het vraagstuk der voedselvoorziening. In vele residenties heerschte ernstig rijstgebrek; invoer van buiten ging gepaard met zeer groote moeilijkheden. Slechts door buitengewone inspanning, waarbij men moeilijk geestdriftig kan zijn over de organisatorische talenten van het meerendeel onzer Indische bewindsmannen, is het gelukt in den nood te voorzien.

Ik zing de lof der

Monarch

Schrijfmachine

HOOFDAGENTEN
HEYENBROEK NASELAGER & CO
AMSTERDAM · TELEFOON 218
DEN HAAG.

Techn. Installatiebureau „ZWART” ’s-Gravenhage

Hoofdkantoor: VAN BOETZELAERLAAN No. 310
TELEFOON SCH. 1499 218
Filiaal: REINKENSTRAAT No. 22 b/d L. v. Meerdervoort.

Verwarming - ELECTRICITEIT - Sanitair
Toonzaal van Electr. Verlichtings- en Verwarmingsapparaten

1920.

Weder een nieuw jaar! Wat zal het brengen voor de wereld, voor „Oost en West”?

Veel veranderde, nieuwe toestanden ontstonden, waaraan men zich heeft aan te passen. Er tegen in te gaan is niet raadzaam. Meeleggen is de boodschap. De bakens zijn verzet, de koers moet in verband daarmee gewijzigd worden. Klagen helpt hier niet. Men heeft den toestand onder de oogen te zien, den loop der zaken te onderkennen en daar zijn voordeel mede te doen. „Oost en West” sliep niet, doch was door den oorlog en zijn gevolgen in haar handelen beperkt. De oorlog is geëindigd, de vrede staat eindelijk zijn intrede te doen, een volkerenbond, hoe dan ook, zal ontstaan, ruime perspectieven openen zich.

De hand nu aan den ploeg; het doel klaar voor oogen. Veel valt er te doen, veel in te halen, veel te herstellen. Leden van „Oost en West” werkt allen daartoe mede, spant allen uwe krachten in en helpt ons bevestigen den band die het Moederland met zijne Koloniën bindt. Steunt ons door belangstelling en door geld! Bij eene contributie van f2.50 en zo Het lidder nog wijder, kan onze Vereeniging in deze tijden niet bestaan, niet werken en handelen, het moet zijn ten minste f 5.—

Het ligt aan U om 1920 voor „Oost en West” te doen worden een goed, voorspoedig jaar. Wij vertrouwen op Uw hulp en steun en wenschen U van harte toe:

„Een Gelukkig Nieuwjaar!”

A. J. GOOSZEN,

wd. Secretaris van het Hoofdbestuur.

Dameskleeding

naar Maat en Confectie
steeds nieuwe Modellen

Bontmantels

grote sortering

Den Haag

Spuistraat 8 166

Modes

uitgebreide collectie Hoeden
laatste modellen uit Parijs

Rijkleeding

naar Maat

CORN. VAN DER SLUIJS

BINNENHUISARCHITECTUUR, MEUBELS, STOFFEN, ENZ.

ALLEEN NOORDEINDE 162^A.

TEL. 4782.

DEN HAAG.

De Haagsche Broodfabriek „THEARIO”

Fabriek en Kantoor BILDERDIJKSTRAAT 139

levert alle soorten BROOD, LUXE-BROOD, BESCHUIT, KOEK- en BANKETBAKKERSARTIKELN.

De Haagsche Broodfabriek heeft in ALLE deelen van de stad EIGEN WINKELS

Zij staat sedert 1909 voortdurend onder Controle van het Station voor Maalderij en Bakkerij te Wageningen.

Onze Eigen Winkels zijn gevestigd in de:

Bilderdijkstraat 143	te v. d. Boschstr. 53	Valeriusstraat 72
Regentesselaan 55	Keizerstraat 24	Korte Poten 26
Noordeinde 192	Weimarstraat 59a	Koningin Emmaplein 6
Fred. Hendriklaan 189	Beeklaan 329	Vaillantlaan 39c
Reinkenstraat 24	Bezuidenhout 134	
Theresiastraat 50	Trompstraat 37	

N.V. Ch. L. Boucher's Handelsvereniging

Specialiteit in Kaartsysteem

DEN HAAG Kneuterdijk 5-7 Tel. H. 1600-924-925
 AMSTERDAM Kalverstraat 35 Tel. C. 2153
 GRONINGEN Spilsluizen 13 Tel. 2372.

H. S. VAN HASSELT

Kleermakerij

Noordeinde 94 - 's GRAVENHAGE - Telefoon H. 3150

Middelbare School v. Handel en Administratie, SWEELINCKSTRAAT 17-19 - 's-GRAVENHAGE.

EXTERNAAT en INTERNAAT. 130
 Afd. A. Bijzondere Middelbare Handelsschool met als onderbouw eene H. B. S. met 3-jarigen cursus. Bij beschikking van Z. Ere den Min. van Binnenl. Zaken gelijkgesteld met de openbare handelsscholen te Amsterdam, Rotterdam, etc.
 Afd. B. Bijzondere Hogere Burgerschool met 5-jarigen cursus. Eveneens officieel als zoodanig erkend.
 De 1e en 2e klasse van de beide richtingen vallen samen, zoodat over de keuze Handelsschool of H. B. S. 5-jarige cursus eerst beslist moet worden na het afloopen der 2e klasse.
 De school wordt ook door Meisjes bezocht.
 Prospectus en inlichtingen bij den Directeur F. TIJMSMA.

Het is in hooge mate betreurenswaard geweest, dat de kwestie der voedselvoorziening politiek vertroebeld werd. Als een concessie aan onverantwoordelijke inlandsche leiders *) stelde de landvoogd op een onzaligen dag aan de orde een mogelijke inkrimping van het suikereeraal met niet minder dan 25 procent en maanden achtereen hebben de inlandsche revolutionairen uit deze kwestie politieke munt geslagen. De kwestie van de inkrimping is een bron van groote ontevredenheid geworden. De goedgelovige inlander nam maar al te grif van zijn voormannen aan, dat de suikercultuur uit den boeze was en dat zij de eenige oorzaak was — men sprak zeer wijs van een op den spits gedreven Europeesch landbouw-mercantilisme — van den op dat tijdstip heerschenden voedselnoed.

Als ooit den inlandschen volksleider de gelegenheid schoon geboden was om te bewijzen, dat hij het werkelijk goed meent met zijn volk, dat hij werkt voor zijn welvaart en niet voor het hoera-geroep van eenige aanbidders van zijn in den regel beeldrijke woord, dan was het wel in die dagen van den voedselnoed, toen hij, in plaats van daadwerkelijke hulp, politieke bespiegelingen gaf. Want men had toch wel te bedenken, dat de suikercultuur maar zes procent der gronden in gebruik heeft, zoodat het logisch zou zijn geweest de aandacht eens te vestigen niet op wat op deze 6 pCt. der gronden geschiedt, maar wel op hetgeen terecht komt van de productie op het overige tientallen malen grootere grondencomplex. Het was toen de taak der volksleiders geweest iets bij te dragen om het zelfbewustzijn te helpen ontwakken bij de honderdduizenden, die bij deze gronden belang hebben, grondbezitters of landarbeiders, aan wie nog het geringste economisch besef vreemd is en die nog niet goed weten hoe hun grond behoorlijk bewerkt moet worden. Het volkomen negligeren van de belangen van die honderdduizenden was even laakbaar, als de heftige aanvallen onbillijk waren, welke in die maanden van zekere zijde op de grootcultures werden gericht. Van de zijde der inlandsche politici weigerde men het nuchtere feit te constateeren, dat de suikercultuur van de sawahs ongeveer 6 procent innam en van de geheele oppervlakte met paddi beplant ongeveer 5½ procent. Tegelijk zagen zij over het hoofd het even nuchtere, maar diep treurige feit, dat de inlander nog lang niet weet hoe hij het meeste en beste product uit zijn grond kan halen en hoe hij leven moet om het niet direct weer te verliezen door de praktijken van Chineseche en Arabische woekeraars en van inlandsche groot-grondbezitters in de dessa's, die duizenden inlanders geheel in hun macht hebben met al de vreeselijke gevolgen van het „soort over soort”.

Van de politieke munt uit deze zoo ongelukkig door den landvoogd aan de orde gestelde kwestie der inkrimping geslagen, hebben verscheidene inlandsche volksleiders maandenlang geleefd. In zekere lagen der bevolking zijn zij er in geslaagd blijvende ontevredenheid te verwekken. Toen in de maand Mei officieel bekend werd, dat van inkrimping van het suikereeraal was afgezien, werd opnieuw gelegenheid geboden voor een onzalige politieke propaganda. Met het wapen der staking in de hand gingen enkele agitators de suikerstreken door en toen, omstreeks dienzelfden tijd, de regering een arbeidscommissie installeerde, sprak men railleerend van de grootere urgentie eener officieele stakingscommissie.

De 20ste Mei is in het afgelopen jaar een merkwaardige datum geworden. Het was dien dag, dat heel Indië met ontzetting kennis nam van de eerste vreeselijke berichten der groote Kloet-uitbarsting, welke in den nacht van 19 op 20 Mei had plaats gehad.

Op den morgen van dienzelfden dag sprak de Gouverneur-Generaal de Indische „troonrede” uit in een plechtige bijeenkomst van den Volksraad, welke rede

*) Het is met een opgewekt hart, dat wij hier naar voren brengen een uittaling van den nieuwen Minister van Koloniën, dezer dagen in de Tweede Kamer gehoord, n.l. dat hij het mogelijke zal doen om het goedwillende inl. volk te beschermen tegen zekere onverantwoordelijke zoogenaamde „volksleiders”. — K.

O. J. STUUT, 'S-GRAVENHAGE

CHARLOTTE DE BOURBONPLEIN 28 - TELEF. 5073

Comestibles - Koloniale Waren

UITSLUITEND EERSTE KWALITEIT ARTIKELN EN PRIMA WAREN.

Bediening aan huis zonder prijsverhoging

een der merkwaardigste staatsstukken van den jongsten tijd mag worden genoemd. De rede van den landvoogd kwam in den chaos der rampzalige berichten van dien dag als een welkome en bijna instinctief begeerde baken, die, na de ellende weer den koers aangaf voor den nieuwen weg, die met de levenssterke herinnering aan het vreeselijke, weer van dag tot dag moest worden gevolgd. Er waren blijkens die rede eenige forsche stappen gedaan uit de richting der „Ideal”-politiek in die, de eenig-noodige nog in dit tijdperk van koloniaal leven — van een gezonde „Real”-politiek. Een tijdvak van aarzeling en gewrongenheid scheen met deze rede in 's landsvoogds houding afgesloten.

De bladzijden van rouw in het Boek der Indische geschiedenis over het afgelopen jaar zijn gevuld met de tragische verhalen van de ontzaglijke Kloet-ramp, die aan bijna zes duizend menschen het leven kostte. Het zijn verschrikkelijke cijfers, welke den omvang van de ramp kunnen uitdrukken. De aanplant werd vernield van 8203 bouws sawah en 19657 bouws droge grond, waarvan 6883 bouws erven met de daarop staande woningen 8969), verdeeld over 104 desa's. Van de met steenen, modder en zand bedekte bouwgronden moest een groot gedeelte voor goed worden afgeschreven. De schade aan gewassen en eigendommen in de desa's toegebracht, beliep f 2.225.000, die aan eigendommen in de stad Blitar alleen bijna één miljoen gulden.

Hier past het dankbaar te herdenken wat in Indië zoowel als in Nederland door de Liefdadigheid in die dagen van ellende werd verricht.

En in gedachten keeren wij een oogenblik terug naar het wijde, grauwe moddergraf van Siengat, aan den rand waarvan wij stom geslagen door d'aangeschouwde ellende hebben gestaan, na dien macaberen nacht van den 20sten Mei, waar duizenden, verraderlijk in het donker door het Monster overvallen, den dood gevonden hadden.

Geen groene zode ligt op de wijde grijze modder-vlakte, waaronder de duizenden ongenoemde dooden liggen, niets breekt er de eentonigheid van het grauwe doodendek. Op dezen doodenakker kon alleen de Herinnering bouwmeester zijn.

Hier heeft het Noodlot geslagen in dien onvergetelijken nacht, geslagen zoo onmeedoogend en fel, dat men nu nog voor de ontelbaar zwaar bezochte slachtoffers dezer ontzaglijke ramp het hoofd gebogen houdt.

De groote, gulle hulp van het Moederland in die dagen van ellende wordt in de inlandsche kringen, die niet politiek bedorven zijn, nog steeds, ook nog zooveel maanden later, dankbaar herdacht. In andere kringen sprak men van „het zondige kapitaal”, dat niet meer dan zijn plicht deed... Het waren die kringen, wier hulp zich enkel heeft bepaald tot een theoretisch woord van wee-beklag.

J. KONING.

Oost-Indische Causerie.

De Tweede Kamer heeft de Indische begroeting vlug afgehandeld, veel bijzonders deed zich daarbij niet voor. De belangstelling der Kamerleden was niet bijzonder groot. Waarom en waarvoor ook? Het dempen van de een of andere sloot in St. Jacoba-Parochie is immers van veel meer belang dan alles, wat ginds in de koloniën geschiedt. En het toonen van belangstelling in de zaken van Lutjebroek levert kiezers op! Dat zegt óók wat! Gelukkig dat Dr. van Ravesteijn aan het einde geen hoofdelijke stemming vroeg: het quorum was niet aanwezig. En de kiezers worden n.b. gestraft, als zij hun stemplicht verzuken, m.a.w. niet gaan stemmen op Kamerleden, die spijbelen, zooveel ze maar willen. De oude garde was, als altijd, evenwel trouw op haar post. Het supprimeeren van gedeelten uit het Garoet-rapport bij voorlezing daarvan aan den Volksraad, werd m.i. terecht aan kritiek onderworpen. Van die verzwijging had den Volksraad mededeeling behóoren te worden gedaan. Eerstens was het verzwegen van weinig belang en ten tweede had men moeten bedenken.

Instituut „VAN WIJNGAARDEN”

Neutrale School voor M.U.L.O. Jongens en Meisjes.

2de Schuifstraat 332 (Duinoord), Den Haag. 188

Afd. A (6 leerjaren) opleid. H.B.S., Lyceum en Gymnasium
 Afd. B (3 leerjaren voor leerlingen boven 12 jaar). Opleiding voor verschillende examens.

Schoolgeld f 60.— tot f 100.— per jaar.

kleine klassen, ruime lokalen, Centr. verwarming, Electr. verlichting

MAISON VAN HAL

Hofleverancier van H.M. de Koningin 103

Reigerstr. 14 BREDA Telefoon 442

Heerenkleeding
 Dameskleeding
 Indische Uitrustingen
 Uniformkleeding

Lid N.V. Vereenigde Nederl. Kleermakerijen.

's-Gravenh. Muziekschool
„DE TOONKUNST“
 Prins Mauritsplein 21 Tel. S. 477
 Spreekuren dagelijks van 10-1 en 2-6 uur.
 Directeur: JAMES ZWART.

Behave volledig onderricht aan Dilettanten en Eerstbeginnenden, ook gelegenheid tot Vakstudie.
DAGELIJKS KUNNEN AANMELDINGEN GESCHIEDEN.
 Klavier, Orgel, Solozang, Viool, Alt, Cello, Compositie, Dirigeerkunst: 1 uur per week f 80.—; 2 uren per week f 150.— per jaar. Samenspel f 40.—; Harmonie en Contrapunt f 50.—; Muziekgeschiedenis f 25.—; Voordracht-kunst en Declamatie f 50.—; Meth. Spreken f 50.—; Fransch, Duitsch en Italiaansch f 50.— p. j. Orkestklasse 1 maal p. w. 2 uren, voor leerlingen der school f 10.—; leerlingen buiten de school f 15.— p. j. Het onderricht wordt uitsluitend door eerste, gediplomeerde krachten onderwezen; de leerlingen worden individueel behandeld; het geheel staat onder voortdurend toezicht van den Directeur, die alle verantwoordelijkheid voor de te geven lessen draagt, waardoor steeds de beste resultaten worden bereikt.
VRAAGT PROSPECTUS!!!

dat bij ontdekking achter zulke zaken méér gezocht wordt, dan er in werkelijkheid inzit. De sop was, op zich zelf beschouwd, de kool niet waard en m.i. bestond er voor den heer Albarda allerminst aanleiding, om daaraan eene motie tot toekenning van het recht van enquête voor den Volksraad vast te koppelen.

Onverkwikkelijk en overbodig was zeker mede het in-debat-brengen van Westersche godsdienst-kwesties. Wat interesseert het Indische volk het gekraak bij de Indische begroting tusschen Katholieken en Protestant? Immers niets, en de daaraan bestede tijd kan in zijn direct belang beter benut worden. Hetzelfde geldt mede voor hen, die zich geroepen gevoelen om in de Kamer historische overzichten van de Inlandsche beweging te geven. Een verwijzing naar het extra-politiek nummer van „Koloniaal Studiën“ van October 1917 of een ander periodiek is daartoe voldoende. Er wordt en werd onnoodig gepraat, tijd vermorst voor niets. De Kamer liep leeg, niemand luisterde er naar.

De communisten hadden, bij monde van de heeren Wijnkoop en van Ravesteijn, heel wat te vertellen. Er was dan ook inderdaad stof genoeg! Wijnkoop wilde den G.G. al vast maar laten schorsen, zoomede alle ambtenaren, die medegewerkt hebben aan het ontslag van Dr. Hazeu. Dat zou 'n heele opruiming kunnen geven! Evenals elders gaven ook hier de communisten weer voet aan de reactie, die in Indië den G.G. ook wil loozen.

Opheffing van de z.g. exorbitante rechten vindt ook in mij een voorstander, al erken ik gaarne, dat men de toestanden ginds absoluut niet gelijk kan stellen met die van hier. Mede zoude ik den garen rot Sneevliet met alle genoeg en een kans hebben gegeven, om zijne externeering, of liever de daarvoor aangevoerde motieven, aan flarden te rukken, figuurlijk gesproken dan. Want dat kan hij hoor, als de beste! Eerlijk gezegd, ik had daarover al lang een boek verwacht, over die externeering. Zoo iets als het door hem en Baars geschreven werd over zijn proces.

Ik heb iemand valschelijk beschuldigd in dit blad van 27 November j.l., n.l. den heer Tjokroaminoto, voorzitter van den Centralen S. I. Afgaande op een Indisch pers-telegram schreef ik, dat hij beweerd had, dat de S. I. den parlementairen weg niet kon volgen. Dat is blijkbaar onjuist! Althans in het Vrijzinnig Weekblad van 8 November j.l. komt een artikel voor getiteld „Het jongste S. I.-congres“, van de hand van K(erkkamp), voorzitter van den N. I. Vrijzinnigen Bond, in welk artikel ik de volgende passage aantref:

„Als men zoo de zaak beschouwt, kan men des te meer waardeering hebben voor de kalme beslistheid, waarmee de algemeene leider, de heer Tjokroaminoto, betoogde, dat van een revolutionaire actie geen sprake mag zijn en het doel moet worden bereikt langs wettigen weg.“

Dat klinkt heel anders! Mijne excuses, heer T.
 Den Haag, 25-12-'19. S. J. AAIJ,
 O.-I. Ambtenaar met verlof.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De Inlandsche beweging.

Tusschen het ultra-nationalistisch geschetter van een fanatieke Inlandsche pers en de misplaatste propaganda van een zekere groep imitatie-bolsjewieken ter eene zijde, en het schampere geluid van de leiders der conservatieve en reactionaire campagne aan de andere zijde, klinkt zoo nu en dan een bezadigde stem, die op overtuigende wijze een van juist inzicht blijk gevend pleidooi houdt voor de onghinderde en ongefocerde e v o l u t i e van de Inl. maatschappij. Zulk een geluid hoort men hier gaarne, en het is des te aangenaamer, wanneer het komt

uit de Inl. beweging zelve. Het bewijst, dat ook die Inlanders, die in staat zijn de problemen, welke de ontwikkeling van deze koloniën met zich brengt, in hun juiste verhoudingen te zien, niet blind zijn voor de fouten van hun eigen rasgenooten, noch voor de moeilijkheden, welke het westersch gezag in Indië ondervindt bij zijn streven om die ontwikkeling in een voor alle partijen bevredigend spoor te leiden.

En het aantal Inlanders, dat zich geleidelijk opwerkt tot dat vermogen van juist en ruim oordeelen, wordt steeds grooter. Er gaat zooveel om in de Inl. wereld, dat wij niet zien en veelal niet eens vermoeden. Ook Kromo hoort thans veel meer dan vroeger, wat er in de wereld daarbuiten te koop is, en al zal hij 't meeste niet begrijpen in dien zin, welken wij aan dat woord hechten, hij krijgt toch meer en meer een voorbeeld om aan te toetsen wat er woelt en broeit in zijn eigen samenleving. Men moge hierover denken zoo men wil, doch men kan de feiten niet uitschakelen. En het zijn vooral hier de kalme stemmen uit de Inl. wereld zelve, die voor het Eur. gezag zooveel licht kunnen brengen in de vele moeilijke problemen, waarvoor het zich ziet geplaatst.

Aldus de „Java Bode“, die vervolgens een gedeelte plaatst van het artikel „De Indische beweging en haar bestrijders“, geschreven van „Inlandsche zijde“, voorkomende in de „Loc.“ Uit dit laatste art. nemen wij over:

„En waar men van Inl. zijde zich bereid verklaart tot toenadering, hangt het nu dus af van de andere partij, of samenwerking mogelijk is, ja of neen. Nu kan men schamper zeggen, dat het een toontje-lager-zingen van de „revolutionairen“ te danken is aan de bajonetten of eigenlijk de kogels te Garoet. Maar daartegen kunnen we dit aanvoeren, dat de gemoederen in de Inl. wereld en dus ook de houding van de Inl. beweging geheel anders zouden zijn geweest, indien niet spoedig na den moord op hadji Hasan aan 't licht was gekomen de djimat-zwendelarij en het bestaan van de S. I. afdeling B., welke beide feiten haast door alle weldenkende Inlanders ook veroordeeld zijn. Hadden deze feiten ons niet als het ware den mond gesnoerd, dan was men over de schietpartij zelf nog lang niet uitgepraat. In plaats dat men zich daardoor zou laten afschrikken, hadden de stemmingen, zooals in het begin trouwens ook duidelijk gedemonstreerd werd, juist heftiger kunnen zijn. Doch, zooals gezegd, ook de Inl. wereld zelf vindt nu de zwendelarij en het afd. B.-gedreig ontoelaatbaar, zoodat de gestrengheid van de regeering in dit opzicht, ook naar het oordeel van de Inlanders, volkomen gerechtvaardigd is. Vandaar dat men zich als het ware eenigszins schaamt, de kwade praktijken niet eerder te hebben ontdekt. Daarom wil men nu het verzuim, of hoe men het noemen wil, voor zooveel men kan, goedmaken.“

Hieruit blijkt, dat de voormannen van de Inl. beweging vatbaar zijn voor rede; dat ze dus niet alles goedkeuren, wat maar van de bevolking komt, doch wel degelijk een maatstaf aanleggen aan de handelingen van hun volgelingen.

Dat men ook aan den anderen kant een behoorlijken maatstaf aanlegge aan de volksopleving.”

Javaansche Kunstnijverheid.

Uit een critiek van „Hansi“ in de „J. B.“ over een desbetreffende tentoonstelling te Weltevreden, nemen wij de volgende gedeelten over:

„Wat wij in deze tentoonstelling in hoofzaak missen, is groepeerings in de samenstelling, terwijl toch met het aanwezige materiaal, hetwelk hier en daar zeer mooi specimen vertoont, een heter algemeen effect zou verkregen zijn.“

„Om de Indische ornamentiek goed toe te passen, is behalve een groote kennis van de Indische kunst en al wat daarmee samenhangt, ook persoonlijke smaak en zin voor practisch ontwerpen, noodig.“

De tentoongestelde koperen voorwerpen getuigen van wansmaak, wat niet de schuld is van Indië en

Firma H. RAHR, Utrecht
 ACHTER ST. PIETER 4 TELEFOON 443
 OPPERICHT 1835.
Piano- en Muziekhandel.

THE PH. VAN OMMEREN
CORPORATION OF NEW-YORK
 New York, San Francisco (Cal.),
 42 Broadway. 64 Pinestreet.
 belast zich met:
Expeditie :: Assurantie
Opslag van goederen, enz. enz.
 Eigen Opslagplaatsen te OAKLAND (San Francisco)
 Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door
PHS. VAN OMMEREN, Rotterdam.

Chirurgische
Instrumentenfabriek
1/2 LOTH & STÖPLER
 Directeur: H. STÖPLER
TRANS 1-UTRECHT
UITRUSTINGEN
 voor H. H. DOCTOREN
Complete Installaties
 voor Hospitalen
Fabrikante: Nord Compressor

Naamlooze Vennootschap
Luxe-Auto Verhuuronderneming
 voorheen P. J. JANSEN.
Eenig adres: Koninginnegracht 10.
 (over Hoofd-Ingang Dierentuin)
te 's-Gravenhage.
 Men lette op de Tel.-Nos. H 851 en H 852
Auto's voor Trouwgelegenheden
 en Maand-Auto's
Dag en Nacht geopend

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP
1/2 DE ERVEN H. VAN DIJK
 Hofleveranciers van wijlen Z.M. den Koning
Nieuwe Gracht 6 - Tel. 3416
UTRECHT
 Leveranciers van Burger-, Militaire-
 en Marine Kleeding
Indische Uitrustingen
 Reiziger door het geheele land te onthieden.

J. M. VAN KEMPEN & ZONEN
 Kon. Ned. Fabriek van Gouden en Zilveren Werken.
VOORSCHOTEN.
 FILIALEN te Weltevreden, Rijswijk 17.1
 's-Gravenhage, Plaats 2; Rotterdam, Hoofdsteeq 26;
 Utrecht, Choorstraat 32; Middelburg, Lange Delft 135.

Zeebaboe's en Jongens beschikbaar.

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”

Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. Sch. 248

Eur. bewoners aan uitmuntende melk en werkt anderzijds krachtig aan de veredeling van den Simeleengoenschen veestapel. En waar de Batakkers — hoe indolent in doorsnee ook — op dat gebied nog al leergierig zijn, wordt deze boerderij van twee energieke planters zonder twijfel een factor van beteekenis in de economische ontwikkeling van 't wel Simeleengoen gheeten, maar niet langer „verlaten” en „eenzaam” zijnde land.

UIT DE INDISCHE PERS.

Waardevolle gedachten voor de Inlandsche en Chinese ouders in Ned.-Indië, die, in het belang van de voltooiing der Westersche opvoeding, hunne kinderen naar Europa of Amerika willen zenden. Onder het hoofd „Our guardianship in the East” komt in het bekende Engelsche tijdschrift „Nineteenth Century and After” een artikel voor van de hand van den heer J. E. Marshall, rechter in het Nationale Hof van Appel in Egypte, hetwelk zulke belangrijke gegevens bevat, ook voor de Inlandsche en Chinese ouders in Ned.-Indië, dat de Redactie van de „Sinar Sumatra” in haar nummer van 20 October 1919 dit opstel bespreekt.

Wel is waar, zegt die redactie, vindt men in gemeld artikel geen bepaald nieuwe denkbeelden, doch zij, die den inhoud kunnen volgen, kunnen er toch uit leeren welk eene groote waarde aan een rechtvaardig bestuur moet worden toegekend.

Ten opzichte van het streven der Oostersche jeugd om in het Westen de opvoeding te voltooien, zegt de schrijver van het artikel, dat de bedoeling toch in elk geval blijft, onverschillig of men er gedwongen dan wel vrijwillig naar toe gaat, om de typisch Westersche gedachten, zeden en gewoonten te leeren kennen.

Of de resultaten na de vijf laatste ongunstige jaren evenwel bevredigend zijn geweest, valt moeilijk te verklaren.

Bij een groot deel der jeugd zijn de Westersche gedachten en gewoonten niet begrepen en ook niet tot rijpheid kunnen komen, terwijl de omgang van de Oostersche jeugd met de Westersche niet in het voordeel was van gene.

De Oostersche studenten sluiten zich te veel bij elkander aan, met het gevolg dat, als zij dan nog iets weten van de Westersche samenleving, deze kennis hoofdzakelijk gekregen is uit boeken, die nu juist niet tot de eenvoudigste behooren, of door de ervaring, welke zij hebben opgedaan in de huishoudingen van de families, waarbij zij inwonen.

Wanneer de jongelieden uit het Oosten in het Westen aankomen dan hebben zij, zonder eenigen twijfel, de beste bedoelingen, doch de Westersche toestanden en omstandigheden zijn dan nog te machtig. En bepaalde vrienden, die hun den besten weg kunnen wijzen, zijn nog niet bij de hand.

De leeftijd, waarop de jongelieden naar Europa of Amerika gaan is bovendien over het algemeen te jong. Sommigen hunner keeren reeds op jeugdigen leeftijd naar hun land terug, al het leelijke mednemende van de Westersche samenleving dat in hun lichaam en ziel doorgedrongen is.

De Westersche scholen en universiteiten zijn niet geschikt voor Oostersche leerlingen, omdat alles wat daár geleerd wordt, tot uitkomst heeft dat de Oostersche al verder van zijn land komt te staan.

Zij behouden eene gebrekkige kennis van hun eigen taal en dientengevolge missen zij de gave om zich bescheiden uit te drukken.

Het eigen land verlaten hebbende als een eenvoudig persoon, keeren zij als verfinde individuen daarheen terug, stellen hooge eischen aan het leven en willen op royale wijze blijven voortleven, ook al staat de beurs dit niet toe.

Hun land ontvangt dus eigenlijk een vreemdeling, die de gewoonten en gebruiken van zijn land is vergeten en zich dientengevolge geïsoleerd gevoelt.

Intusschen heeft de student zich zeer ingespannen en het einddoel van zijne studies in den vorm van een titel of diploma bereikt.

VAN STRAALEN MONSIEUR & ERKELENS. WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Leuvehaven 34, Tel. 2456.

Bijkantoor: DEN HAAG, Lloydgebouw,

Piet Heinplein, Tel. $\begin{cases} 1587 \\ 1588 \end{cases}$

Bijkantoor: DEN HELDER,

Hoofdgracht 37, Tel. 83.

Gewapend hiermede en zich sterk en gewichtig voelende, klopt hij, teruggekeerd in zijn land, op een Gouvernementskantoor aan om antwoord te vernemen op zijn ingediend verzoek om plaatsing, doch aangezien er dikwijls geen vacature is, is het resultaat gewoonlijk, dat hij op de lijst van kandidaten wordt geplaatst.

Ook in het particuliere is men gewoonlijk wel van werkkrachten voorzien, zoodat geduld moet worden uitgeoefend tot dat eene plaats openkomt.

Op die wijze komt de afgestudeerde geleidelijk terecht bij het gilde van de leegloopers en begint hij aan politiek te doen.

De pen wordt ter beschikking gesteld van hooge idealen als de vrijheid der menschheid, dan wel wordt daarmede de noodzakelijkheid aangetoond, dat er een grondwet moet zijn, welke als steun van het nieuwe Staatsgebouw moet dienen.

De Oosterling wordt, als hij teruggekeerd is in zijn land, werkelijk voor eene zeer moeilijke keuze gesteld. Of hij moet trouw blijven aan zijn land en zijne landgenooten, of zich aansluiten bij de vreemdelingen. En besluit hij tot het laatste, dan wijst de praktijk aan, dat vele landgenooten hem afstooten en hunne huizen voor hem gesloten houden, waardoor hij zich ook niet gelukkig gevoelt.

Uit het opstel van den heer Marshall blijkt, dat het onderwerp, waarvan hier sprake is en dat reeds zóólang zoo vele Nederlanders bezig houdt, ook de belangstelling heeft van de Engelschen, die blijkbaar voor dezelfde moeilijkheden staan.

De oplossing van deze aangelegenheid blijft trouwens een zeer moeilijk probleem, want tusschen Oost en West bestaat nu eenmaal een groote kloof op het gebied van het zieleleven, welke moeilijk te overbruggen is, ook al gaan vele Oostersche jongelieden voor hunne opvoeding naar het Westen.

Een geheel wederzijdsch begripen is vooreerst uitgesloten, doch dat neemt niet weg dat men in het belang der Oostersche jeugd toch kan zoeken naar een weg, die in de gegeven omstandigheden de minst schadelijke is.

De redactie van de „Sinar Sumatra” is van meening dat, willen de Oostersche jongelieden de Europeesche instellingen, zeden en gewoonten goed kunnen begrijpen en weerstand kunnen bieden aan de schadelijke Westersche invloeden, zij vooral niet op te jeugdigen leeftijd hun land mogen verlaten.

Zij raadt den Chineeschen en Inlandschen ouders aan eerst na het onderwijs op de scholen en universiteiten in eigen land hunne kinderen naar het Westen te zenden en er voor zorg te dragen, dat zij geheel en al op de hoogte zijn van eigen zeden en gewoonten.

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Dezelfde belastingregeling gelde voor alle bevolkingsgroepen in Ned.-Indië. In een artikel van de *Pernagaan* van 9 October 1919 komt een schrijver voor dit beginsel op, naar aanleiding van het feit, dat door de Europeanen bezwaren zijn ingebracht tegen de door den Directeur van Financiën te Batavia voorgestelde nieuwe belastingregeling, die, als zij door de Staten-Generaal zal zijn aangenomen, gelijkstelling van het belastingtarief zal brengen voor allen in Ned.-Indië, die daár met den fiscus in aanraking komen.

De vroegere belastingregelingen, waarbij de verschillende categorieën van personen tot betaling van verschillende bedragen op bepaalde grondslagen verplicht waren, zullen dan worden opgeheven.

Dat die verschillen niet onbelangrijk zijn, kan, onder meer, hieruit blijken, dat de Europeaan beneden een inkomen van f 75 per maand of f 900 's jaars vrijgesteld is van betaling der inkomstenbelasting, terwijl de Chinees beneden de f 5 per maand of f 60 's jaars vrijgesteld is.

Bij de nieuwe regeling worden de Europeanen, Inlanders, Chinezen en Arabieren in zooverre gelijkgesteld, dat van alle categorieën gelijkelijk boven een inkomen van f 120 's jaars inkomstenbelasting zal worden geheven.

Inrichting voor Complete Meubilerij 71

N.V. „L. P. SMULDERS' MEUBELFABRIEK”

Tolbrugstraat 11 - BREDA - Tel. Interc. 235.

Behangerij, Stoffeenderij
..... Matrassen

Toko Samoea Ada

JOH. H. MOHRMANN 80

Hobbemastraat h. P. C. Hoofstr. 30

Amsterdam, Interc. Tel. Z 24.

Neden ontvangen:

Goela djawa 95 ct p p.	Oedang Kring
Mie 95 „ „	1.30 per ons
Assem 25 „ „ o.	Ikan Spat . 50 ct p. o.
Kroepoek oedang	Ikan Terie . 40 „ „
60 ct per ons	Ikan Taugé . 40 „ „
Kroepoek Melinjo	Ikan Gaboes . 50 „ „
40 ct per ons	Ikan Pedah . 35 „ „
Kroepoek Ikan	Loeoen . . . 50 ct p. o.
45 ct per ons	Kemirienoten 2 ct p. st
Laos, Ketoembar, Djinten, Djaié,	Trassie . . . 35 ct p. rol
Doan Djeroek, Doan Salem, Tjahé	alles
Rawiet, Koenjiet, Kentjon	10 cent
Koeping Tikoes, Sedap Malen,	p. lood.
15 ct p. lood.	
Selassie	Ketjap Bening No. 1
50 ct. per ons	per 1/2 fl. 1.90
Temoe Lawak	Ketjap Bening No. 2
60 ct. per ons	per 1/2 fl. 1.50
Knufflook, Agar Agar.	
Diverse Samballans	Boemboe-Boemboe
Kerrie djawa 55 ct p. fleschje.	
Eng. Kerrie 45 ct. „	
Jap. Soya 1.65 „ kruikje.	
Prima Stembember	
1/1 pot 7.50	1/2 pot 4.75
	1/4 pot 2.75
Goal para Thee 2.50 per pond.	
Receptenboek Indische Rijsttafel f 1.25.	

N. V. MEUBELFABRIEK V/H LE COINTRE & CO.

Ameublementen
Betimmeringen
Gordijnen
Tapijten

Modelhuis: Oude Molstraat 32
- 'S-GRAVENHAGE -

GEBRS. VLES - LEIDEN

Kleermakerij

BREESTRAAT 177 TELEFOON No. 393

Steeds de nieuwste

Engelsche Stoffen

in groote keuze voorradig.

Uitrustingen voor Indië

..... Melkinrichting

Den Haag, Lange Beestenmarkt 9 - Tel. Haag 3683

„PASTEUR”

Scheveningen, Neptunusstraat 66a - Tel. Schev. 1853

Stoom-Zuivelfabriek

VOORHANDEN EEN GROOTE KEUZE:

Romans, Jongens- en Meisjesboeken, Prentenboeken. 176

Kantoor-, School-, Schrijf- en Teekenbehoefden.

Speedige levering van alle Studieboeken, Tijdschriften en Modeplaten.

Leesbibliotheek in 4 talen.

Advertentie-Bureau.

BOEK- EN KANTOORBOEKHANDEL

E. VAN ANDEL, Wolmarstraat 16a b. d. Suezkade
Telefoon 3213 - DEN HAAG

Hotel-Café-Restaurant „SUISSE”
Amsterdam 142
 72 Kamers. Badkamer op iedere Etage.
 Centrum der stad. Dir. H. P. ALBERTS.

„DE BIJENKORF”
 :: Lunch- en Tearoom ::
Koude- en Warme Schotels 153
WAGENSTRAAT 45 DEN HAAG

Het meest aan te bevelen
INDISCH RESTAURANT
 LAAN VAN MEERDERVOORT 68, DEN HAAG
 Dagelijks geopend van 12 tot 9 uur.
 Uitsluitend Indische Tafel.
 Directeur: J. VAN GEEMERT. 163

Parkhotel
 van Stolkpark, Scheveningsche Boschjes. 170
EERSTE RANGS FAMILIEHOTEL
 Centrale Verwarming, Electrisch Licht, Baden,
 Rustige ligging.
 /Bijzonder geschikt voor Zomer- en Winterverblijf.

Het sedert 1911 gevestigde
Indisch Restaurant „Waroeng Djawa”
 Kortenaerkade 10, Den Haag, Tel. 4882
heeft geen filialen. 193
 UITZENDING VAN DINERS.

Hotel VAN DEN ABEELLEN
SCHEVENINGEN
 Het geheele jaar geopend.
 Centrale Verwarming - Lift en Baden - Matige prijzen
 Aanbevelend, P. ENGELS. 175

Maison van Wijk
 Obrechtstraat 57 - 's Gravenhage - Telefoon H 2665
 UITZENDING VAN DINERS vanaf f 0.90
 Speciaal ingericht tot het leveren aan huis van
 Dejeuners, Dinners en Soupers.
 135 **KOUDE EN WARMESCHOTELS.** J. H. M. KOETS

N.V. Brood- en Beschuittfabriek
„DE OUDE VETTE HEN”
DEN HAAG
 bij het Stadhuis
 Alle soorten Brood, Beschuit,
 Banket, enz.
Lunchroom - Tea-Concert 219

F. C. DE BRUYN
 Magazijn van Comestibles en Fijne Vleeschwaren
LEVERT UITSLUITEND EERSTE KWALITEIT
ARTIKELN TEGEN BILLIJKE PRIJZEN.
 Bestellingen worden dagelijks opgenomen en franco
 thuisbezorgd. 223
Vraagt Prijscourant. Neemt Proef.
TELEF. 3361 - DANCKERTSTRAAT 43.

De Europeanen geven als bezwaar tegen de nieuwe regeling op, dat de levensvoorwaarden, waaronder zij in Ned.-Indië leven, veel moeilijker zijn voor hen dan voor de Inlanders en de andere Aziaten en dat zij diensgevolge niet met die personen kunnen worden gelijkgesteld.

Ook heben de Europeanen er bezwaar tegen dat in de nieuwe regeling in het geheel niet wordt gerept van „kinderattrek”, een beginsel dat in de Europeesche belastingregelingen overal is vastgelegd.

De schrijver van het artikel gaat met dit laatste bezwaar geheel accoord, doch eischt alleen hetzelfde beginsel op voor de andere bevolkingsdeelen van Ned.-Indië, want, zegt hij, de opvoeding der kinderen van de Chineezzen, Arabieren en Inlanders eischen even goed groote geldelijke offers van de zijde der ouders als van de Europeanen.

Het protesteeren door de Europeanen tegen de vaststelling van een gelijk belastingtarief voor alle bevolkingsdeelen vindt de schrijver onbillijk, en hij vestigt hierbij de aandacht op het feit, dat een Chinees met een jaarlijksch inkomen van f630 4 pCt. van dat inkomen afdraagt aan den fiscus en dat de Europeaan pas datzelfde percentage betaalt als hij een inkomen heeft van f 30.000.

De opgebrachte en in 's lands kas gestorte belastinggelden dienen tot algemeen nut te worden gebruikt, doch het verschil ten deze tusschen Europeanen en Chineezzen is dat geen daarvan het meeste en dezen het minste voordeel genieten.

De schrijver wijst daarbij onder meer op de Schoolgebouwen van Middelbaar- en Lager Onderwijs, die door de Regering zijn opgericht, op welke instellingen het getal Europeesche leerlingen dat van de Chineesche leerlingen verre overtreft.

Bovendien vervullen de Europeanen veel meer betrekkingen bij de Openbare Diensten, die daarvoor goede bezoldigingen ontvangen, terwijl het aantal Chineezzen, dat in Openbaren Dienst is getreden, gemakkelijk kan worden geteld.

En toch is de belasting voor den Chinees veel zwaarder dan voor den Europeaan¹⁾.

Zijn de Europeanen van meening, dat de levensvoorwaarden in Ned.-Indië voor hen zwaarder zijn dan voor de andere bevolkingsgroepen, dan blijve die meening eene persoonlijke uiting; althans de schrijver ziet niet in waarom die levensvoorwaarden niet zouden kunnen worden gematigd.

En hij begrijpt ook niet dat, als een Chinees met een bezoldiging van f 75 per maand behoorlijk kan rondkomen, een Europeaan dat ook niet zou kunnen doen.

Natuurlijk, als elke schrijver op een Departement den grand Seigneur wil uithangen, dan is zijn traktement zeker niet voldoende om daarvan rond te komen, laat staan de belasting te betalen.

Laat daarom, zegt de schrijver, iedereen de tering naar de nering zetten.

Deze methode is proefhoudend gebleken over de geheele wereld en zij, die daarvan afwijken, moeten de gevolgen maar ondervinden.

Mochten de Europeanen in Ned.-Indië dit eens ter harte nemen!

Toenadering tusschen de Noordelijke en Zuidelijke partijen in China. Tot gedelegeerde van de Noordelijke partij op de conferentie met de Zuidelijke partij in China is benoemd de heer Mr. Wang Yitang.

¹⁾ De schrijver brengt hier blijkbaar niet in rekening de omstandigheid dat de Chineezzen, Arabieren en andere Aziaten vreemdelingen zijn, die in Indië met den handel geld verdienen en daarvan kunnen genieten.

De Nederlander is natuurlijk ook een vreemdeling in Ned.-Indië, doch er is toch nog een verschil tusschen hem en den Azziaat, omdat gene, behalve het geld verdienen, door het bijbrengen van wetenschap, energie, durf, geld, leiding, enz. meer tot de algeheele ontwikkeling van Indië bijdraagt dan deze.

Dat de Nederlander als bestuurder en als bezittend-vreemdeling op den voorgrond treedt, behoeft niet te verwonderen.

Intusschen is het verklaarbaar dat de schrijver, als strijder voor de Chineesche belangen, voor zijne parochie opkomt.

Weder voorradig:
Sanatogen, Haematogen, Ovomaltine
Sloan's liminent, Regulin, Elliman's
embrocation, enz. 208
RECEPTEN TEGEN BILLIJK TARIEF
VALKENBOSCH APOTHEEK
 Valkenboschlaan 50 - DEN HAAG - Telefoon 7384

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. Krul
 Salon de Rafrâchissements 185
NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Deze conferentie zal te Sjanghai worden gehouden. In tegenwoordigheid van den Kabinet-Minister heeft de President van de Chineseche Republiek met den heer Wang Yitang onderhandeld en dezen van de noodige instructies voorzien, waarna ten huize van dezen een gesloten vergadering werd gehouden teneinde de noodige voorzieningen en maatregelen te treffen die tot eene spoedige beëindiging van de bestaande geschillen konden leiden.

Aan de heeren Wu-Ting-Chang en Hau-Fak-Su, die als gemachtigden van de Noordelijke partij hun ontslag hadden genomen, werd verzocht alsnog in functie te blijven en uit de provincie Kiangsu werden telegrammen ontvangen, waaruit bleek, dat men het werk der conferentie wilde steunen.

Mr. Wang Yitang heeft van zijne aanstelling en van de taak, welke hem was opgelegd, telegrafisch kennis gegeven aan alle buitenlandsche Chineseche gezanten.

De delegatie-chef van de Zuidelijke Partij, de heer Tang-Shao-Yi, die zich met de aanstelling van Mr. Wang Yitang heeft vereenigd, hoopte dat karakter en bekwaamheid van de leden der conferentie tot eene gunstige eindbeslissing zouden leiden. (Perniagaan 7 October 1919).

LITERATUUR-OVERZICHT.

Het wadoekstelsel op Java.
 Zoolang er op Java sprake is van een eigenlijke suikerindustrie, zoolang heeft er strijd bestaan tusschen de belangen van die industrie en die van de Inlandsche landbouwers. Een der brandendste vraagstukken is daarbij ongetwijfeld de watervreestrekking aan beide partijen. Teneinde nu tot een beide partijen bevredigende oplossing te geraken, is door een „Commissie in het belang van het Irrigatiewezen op Java en Madoera” (bestaande uit de heeren J. van der Marel, Ch. G. Cramer en J. E. van der Stok) een onderzoek ingesteld, waarvan de resultaten zijn vastgelegd in een nota, getiteld:
 „Voorstel betreffende eene algemeene doorvoering van het Wadoekstelsel en eene daarmede gepaard gaande afschaffing van de zoogenaamde dag- en nacht-regeling.”

Landsopvoedingsgesticht te Semarang.
 De eerste gouvernementele inrichting voor dwang-opvoeding werd den 1en Maart 1918 te Semarang geopend. Op het einde van dat jaar waren er in opgenomen 78 pupillen (3 Europeanen, 3 Chineezzen, 1 Indo-Arabier en 71 Inlanders), die bijna allen in een zeer verwaarloosden toestand, ondervoed, lijdende aan chronische malaria en scabies binnenkwamen. Wat sedert hun opname in het gesticht in het werk is gesteld om deze knapen te gewennen aan orde en tucht, waarheids-liefde, eerlijkheid, arbeidzaamheid, enz. vindt men vermeld in een „Verslag omtrent het beheer van den toestand van het Landsopvoedingsgesticht te Semarang gedurende het dienstjaar 1918”.

Onze Zendingenvelden.
 Als No. II van een door den Zendingstudie-Raad uitgegeven serie geschriften „Onze Zendingenvelden” is verschenen „Posso (Midden-Celebes), door Dr. N. Adriani, afgevaardigde ter Bijbelvertaling van het Ned. Bijbelgenootschap”. Hoewel uit den aard der zaak dit werk hoofdzakelijk eene geschiedenis der, betrekkelijk jonge, zending in het Posso'sche inhoude, vindt men daarnaast belangrijke gegevens op geographisch en vooral op ethnographisch en taalkundig gebied. Het is van algemeene bekendheid dat de schrijver, door jarenlang verblijf in die streken en ernstige studie van het volk, beter dan iemand anders deze onderwerpen kon behandelen. Het boek bevat tal van interessante plaatjes en een zendingkaart van Posso.

Korte Berichten Burgerlijke Geneesk. Dienst.
 No. 6 der z.g. „Korte Berichten van het Hoofdbureau van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst” bevat een korte beschrijving der hondsdoelheid en haar voorkomen in Ned.-Indië, zoomede de middelen harer bestrijding.
 No. 7 bevat gegevens over de vliegen en hoe ze te verdelgen.

Tijdschrift voor Economische Geographie.
 In de December-afl. schrijft Dr. H. 't Hoen over het veeteeltbedrijf in onze Oost-Indische koloniën. Een inderdaad belangrijk vraagstuk, vooral in verband met het feit, dat de veestapel in hoofdzaak de arbeidskracht

N. LOEB - DEN HAAG
 NOORDEINDE 109-111
KLEEDING EN MEUBILEERING
 OP TERMIJNBETALING 173

Tel. 4060 - Haag - **MAISON VAN RIJN** Meermalen BEKROOND
 CUISINIERS
 Prins Hendrikstr. 28 - DEN HAAG - v. Galenstraat 43
 Dejeuners, Dinners, Soupers, etc. Hors d'Oeuvres
 Varié, Mayonaises, Salade's, Koude en
 Warme Schotels, enz. enz.
Meest Gerenommeerde Inrichting hier ter Stede.

Tarief Dinners Hoogst zindelijk bereid, van de beste ingrediënten, aan huis bezorgd

Dinners à f 0.90 Vleesch Groenten Aardappelen	Dinners à f 1.- Vleesch Groenten Aardappelen Toespijs	Dinners à f 1.60 Vleesch Groenten Aardappelen 2de Vleesch, Visch of gevogelte Compôte Toespijs
---	--	--

Met bijlevering van SOEP worden de prijzen met f 0.25 verhoogd.

COUPONBOEKJES
 verkrijgbaar voor 24 Dinners tegen Gereduceerde Prijzen.
 24 diners à f 0.90 f 20.50, 24 diners à f 1.- f 23.-
 24 diners à f 1.60 f 37.50, 24 porties soep . . . f 5.-
 Speciaal Gesoigneerde DINERS met uitgebreid MENU
 f 2.50 p. couvert.
 Menu op aanvraag verkrijgbaar. 220
 Verzoeken bussen te weigeren met verbroken controle-sluiting.

levert voor het bewerken van den grond. Schr. doet middelen aan de hand om de veeteelt in zoodanige banen te leiden, dat Indië metertijd geheel kan voorzien in zijn behoefte aan ploeg- en trekvee voor het landbouwbedrijf en transportwezen en ook aan slacht- en melkvee.

Onder het opschrift: „Adat en rechten op den grond” bespreekt Prof. Dr. H. Blink het geschrift van Prof. Mr. C. van Vollenhoven: De Indonesiër en zijn grond. — Verder vindt men in deze afl. een overzicht eener publicatie van het Dep. van Landbouw (afd. Handel) over sago en sagoproducten in Ned.-Indië.

Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië.

Inhoud van deel 75, afl. 3-4: Een Tjil Uilenspiegelverhaal in de Boeroetaal, door J. A. F. Schut. — Een Maleische getuigenis over den weg des Islams in Sumatra, door Dr. Ph. S. van Ronkel. — Aanteekeningen op een ouden Ramajana-tekst, door Dr. Ph. S. van Ronkel. — De eerste opname van het Dieng-plateau. Handschrift van H. C. Cornelius, door Dr. N. J. Krom. — Bijdrage tot de kennis van de Majo-inwijdingsfeesten bij de Marindineezen in Zuid Nieuw-Guinea, door L. Berkhout. — De wording van het Philippijnsche Regeeringsreglement van 1916, door Mr. C. van Vollenhoven. — Gustaaf Willem baron van Imhoff als gouverneur van Ceylon, 1736-1740, door A. K. A. Gijberti Hordenprij (met twee schetskaartjes). — Het koninkrijk Crivijaya, door J. Ph. Vogel. — Notulen der Bestuursvergaderingen van het Kon. Instituut T., L. en V. k. v. N. S. van 21 Juni, 20 September en 18 October 1919.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

No. 20 (van 14 Nov.) bevat de volgende oorspronkelijke bijdragen: Een nieuwe uitvinding op rubbergebied (het tapvlak voor afstroomend regenwater gevrijwaard), door H. van Meurs (slot). — Nog een nieuwe uitvinding op rubbergebied, door C. F. B. — De thee-export, door een belanghebbende bij de theecultuur. — Het voedsel-vraagstuk, door J. Doorman. — In de rubriek „Landbouwberichten uit Indische bladen” vindt men o.a.: De kolonisatie. — Het verbod van rijstimport. — De mangga-tentoonstelling te Bangil. — De positie der employés in de bergcultures in het algemeen en die van de rubbercultuur in het bijzonder in verband met vakopleiding, door J. Mollet.

Koloniale Studiën.

No. 5 van den 3en jaargang (Oct. 1919) houdt in: Huisvesting van contractkoelies, door J. Tideman. — Verkorting van schooltijden, door Dr. W. C. C. Boorsma. — Dactyloscopie, door A. van den Bovenkamp (met Naschrift). — Vrije volksverplaatsing, door Dr. R. Broersma. — Opleiding van Inlandsche onderwijzers, door Mr. A. B. Cohen Stuart. — De Inlander als ambachtsman. — Boekbespreking, enz.

Handelsberichten.

In het nummer van 25 dezer het vervolg van het artikel over het voorkomen en de teelt van rotan in den Indischen Archipel, het gebruik dat men er van maakt en den handel in dat product. — Verder bevat dit nummer een overzicht van de opbrengst der in- en uitvoerrechten en accijnzen op Java en Madoera over de eerste 9 maanden van 1919 (vergeleken met de opbrengst over hetzelfde tijdvak van 1918). — Een vervolg van opgave van adressen van importeurs in Oost-Indië, enz.

Zeemansgids voor den Oost-Indischen Archipel.

Bij Mouton en Co. te 's-Gravenhage verscheen de vierde druk van deel IV van den „Zeemansgids voor den Oost-Indischen Archipel”. Inhoud: Zuidkust Borneo, Straat Makassar, Oostkust Borneo tot en met St. Lucia-baai, Westkust van Celebes van Djenepono tot Stroomkaap.

Nadrukkelijk wordt dezerzijds er op gewezen, dat de „Zeemansgids” niet alleen voor zeevaarders veel gemak oplevert, maar vooral ook geografen er een dankbaar gebruik van zullen kunnen maken. Een alphabetisch register aan het slot van elk deel vergemakkelijkt de raadpleging.

Indië. Geïllustreerd Weekblad.

Afl. 39 bevat: Stadsnegers (in Suriname), door d. J. d. J. (vervolg). — Chineezers-Vereeniging in Nederland „Chung Hwa Hui”. — Het woonhuis in Karo-batakstijl. Laoc si Momo (slot).

Nationale staatkundige Gids.

Het nummer van 25 dezer artikelt over de plannen van belastingunificatie in Indië. Schr. betoogt, dat het voornemen der Indische regeering (waarmede naar het schijnt de nieuwe minister van Koloniën niet medegaat, althans nadere bestudeering dien bewindsman ge-

wenscht voorkomt) geen toejuiching verdient. Op het oog is het billijk dat alle ingezetenen op gelijke wijze worden aangeslagen in de belastingen. Maar de koloniale maatschappij is, wat enkele idealisten er in mogen zien, voorloopig volstrekt niet één geheel, één Indonische samenleving. De argumenten, welke schr. aanvoert om zijn betoog te versterken, kunnen hier geen plaats worden verleend.

De naam Sarekat Islam B.

Prof. C. Spat schrijft in de N. R. Ct. van 27 dezer: „Naar Indische berichten van den laatsten tijd, zoude de B in den naam S. I. B., de berucht geworden afdeeling B van de S. I. in de Preanger, de aanvangsletter zijn van het Arabische woord b a r g o k, hetwelk zoude beteekenen „verzet tegen het wettig gezag”. Deze mededeeling moet op een misverstand berusten, een van de twee is onjuist, of het woord bargok, of de vertaling er van. Het is niet waarschijnlijk, dat de Arabische meervoudsvorm boegrat, opstandig, in het Maleisch als bograt synoniem gebruikt met doerhaka, ongehoorzaam, opstandig, in het Soendaneesch zoude zijn verbasterd tot bargok. Veelmeer kan worden ondersteld, dat met bargok is bedoeld berego, bergo (met geheel doffe e's), bergok, welke Soendaneesche vormen overeenstemmen met Maleisch bergoek, alle verbasteringen van Arabisch Berga', waarvan de slotklank, voorgesteld door een omgekeerde komma, wel iets lijkt op k als sluiser. Barga' nu beteekent sluiser. De afdeeling B van de S. I. is waarschijnlijk geheeten: de afdeeling met den sluiser, dat is de geheime afdeeling. Met welk doel zij den sluiser draagt, blijkt uit den naam volstrekt niet.

We gaven aan deze uitlegging van Prof. S. eene plaats, ook omdat in deze rubriek speciale aandacht werd gevestigd op een artikel van den heer J. Koning in de Haagsche Post (zie Koloniaal Weekblad van 18 dezer), getiteld: „Kansen op revolutie in Ned. Oost-Indië”, waarin schrijver aan dat woord „bargok” dezelfde beteekenis hechtte als de Indische berichten waarop Prof. S. zinspeelt.

Nederlandsch Indië Oud en Nieuw.

De Dec.-afl. opent met een bijdrage van Dr. G. Krause over kunst van Zuid-Bali, verlicht met eenige platen naar opnamen van den schrijver. — De heer A. J. Luyt schrijft over Dr. N. J. Krom, den nieuw benoemden hoogleeraar in de oudheidkunde en de oude geschiedenis van den Indischen Archipel aan de Leidse Universiteit. Schr. juicht deze benoeming toe en wijst op de groote verdiensten van den benoemde, wiens portret aan de beschrijving is toegevoegd. — Over de vaart op Indië voorheen en thans schrijft d. B. V. (is zeker wel J. F. L. de Balbian Verster); ook hierbij toepasselijke afbeeldingen. — Overigens is deze afl. gevuld met eene geïllustreerde beschrijving van het turbine D. S.S. „Patria” van de Rotterdamse Lloyd.

* * *

Voor het overige wordt volstaan met het vermelden van titels:

Is de komst der Koningin wenschelijk of niet? door P. van der Bijl (De Banier 1919, No. 46).

Nederland's Koloniën in Oost-Indië tijdens den oorlog, door H. Ch. G. J. v. d. M. (Handel en Bedrijf 1919, No. 24).

Een voor Hevea schadelijke oeret (Holotrichia leucophthalma Wied), door P. Arens (Archief voor de Rubbercultuur in N.-I., Nov. 1919).

Indian publications, by F. M. Knobel. — Characteristic traits of the Javanese, by Ch. F. H. Dumont (with illustrations). (Commercial Holland, Vol. II, No. 14).

Jaarcijfers voor het Koninkrijk der Nederlanden. Koloniën 1917. Bewerkt door het Centraal Bureau voor de Statistiek ('s-Gravenhage, Gebr. Belinfante).

Een feestweek op Mentawai (vervolg en slot). (De Rijnsche Zending, Dec. 1919).

Een Oostersch bouwwerk. Medan's Missigit, door G. G. van der Kop (met ill.). — Nog iets omtrent de slaven en den slaventijd, door Glanor. (De Reflector, 15 Nov. 1919).

America's prospects in the Dutch East Indies. — Labour-difficulties in the Dutch East Indies. (The Dutch East Indian Archipelago, Vol. II, No. 24-25).

Verslag van het Volkseredietwezen loopende tot ultimo Juli 1919. Met 10 Bijlagen. (Wetvreden, Albrecht en Co.).

Sarongs and similar checked woven goods, by D. van Lookeren Campagne (with illustrations). (The Pioneer 1919, No. 9).

Veerassen en veeteelt in Ned.-Indië, door Dr. M. 't Hoen. Met afbd. (Wetvreden, G. Kolff en Co.).

Restaurant VAN DER PIJL
 147 PLAATS 18 :: LA HAYE

MAISON DE PREMIER ORDRE
 Livraison en ville et en province

Grand Hotel Restaurant
 „Central”
 De meest bekende Inrichting der Residentie.

HOTEL PAULEZ
 geeft weder dagelijks van 3.30 tot 5.30 uur, zijn bekende intieme
Afternoon-Tea-Concerten
 door het ensemble
WILLY HONSBEEK & z

Hôtel „de Oude Doelen”
 en
Pavillon „Oude Doelen”
 DEN HAAG - SCHEVENINGEN
 Restaurant de tout premier ordre.
 Thé Concert - Diner Concert
 Soupé Concert
 American Bar Grand Orchestre

Restaurant SAUR, den Haag
 Lange Houtstraat, hoek Voorhout.
 Dejeuners, Dinners, Soupers
 Specialiteit voor Visch en Zeeuwsche Oesters

Tel. Interc. H 447.
Hotel de Bellevue
 Bezuidenhout 15
 's-GRAVENHAGE

Pension FRISIA
 Jan van Goyenstraat 47 NIJMEGEN
 Pension vanaf f 4.- per dag.

Fabriek van 144
FORNUIZEN
 met toebehooren
 voor Hotels,
 Restaurants,
 Gestichten, enz.
SCHEVENINGEN
 Fa P. J. MEIJS & ZON Wassenaarsche-
 Hofferanciers straat 1, 3, 5, Telef. Interc. 465

CRÉATIONS EXCLUSIVES
 Broderies hautes nouveautés pour Robes, Manteaux
 THÉÂTRE, BAL.
E. H. MERTENS-STRIVAIS
 DESSINATEUR - BRODEUR
 55 Wagenstraat vis à vis Scala, LA HAYE.
 Ateliers spéciaux pour boutons sur tissus, découpages points
 clairs et plissés.
 LIVRAISON EN UNE HEURE!

Rotterdamsche Bankvereeniging

Kapitaal en Reserven f 100.000.000.-
(t. w. : kap. f 75.000.000.— en reserve f 25.000.000.—)

ROTTERDAM AMSTERDAM 's-GRAVENHAGE

Boompjes Coolsingel
Delfshaven
Feijenoord
Schiedam
Vlaardingen

Rokin Zaanendam

Mauritskade Bezuidenhout
Kneuterdijk
Naaldwijk
Rijswijk
Scheveningen

Handelscredieten.
Voorschotten in rekening-Courant.
Deposito's.
Cheque-Rekeningen met rente-vergoeding.
Gelegenheid tot open en gesloten bewaargeving.

SAFE-DEPOSIT.

Nationale Bankvereeniging

Kapitaal en Reserven f 7.200.000.-
Hoofddirectie en Centrale Administratie te Utrecht.

Aalkmaar	Geldermaalsen	Purmerend
Alphen a/d Rijn	Gouda	Schagen
Amersfoort	Gorinchem	Schoonhoven
Apeldoorn	Gronlo	Sliedrecht
Arnhem	Groningen	Sneek
Assen	Haarlem	Stadskanaal
Barneveld	Haarlingen	Ternuzen
Bodegraven	Heerenveen	Tholen
Boreloo	Heider (den)	Tiel
Boskoop	Hengelo (O.)	Uithoorn
Coevorden	Hoogeveen	Utrecht
Culemborg	Hoogeveen	Veendam
Delft	Huist	Veendam
Den Burg (Texel)	Katwijk	Ylssingen
Deventer	Leenwarden	Wildervank
Doetinchem	Leiden	Woerden
Dokkum	Lochem	IJmuiden
Dordrecht	Middelburg	Zelst
Drachten	Nijmegen	Zierikzee
Edo	Oostburg	Zutphen
Franeker		Zwijndrecht

**DISCONTEEREN EN INCASSEEREN
WISSELS OP BINNEN- EN BUITENLAND**

TAAMS & KEYSER

Bankastraat 10 's-Gravenhage
IN EFFECTEN.

Speciale afdeling Incourante Fondsen.
Cultures - Industrie - Handel.
Ons blad wordt op aanvraag geregeld toegezonden.
COUPONS. REK.-COURANT.

HAARLEMSCHE BANKVEREENIGING

HAARLEM, LEIDEN, AALSMEER
BEVERWIJK, BLOEMENDAAL
EDAM, HILLEGOM, HOOFD-
DORP, LISSE, PURMEREND
IJMUIDEN, ZANDVOORT.....

KAPITAAL EN RESERVE ca f 5.000.000.—

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE
BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

Safe-Inrichting.

CENTRALE BANKVEREENIGING

Molenstraat 39 - 's-GRAVENHAGE - Telef. H. 1481

RENTEVERGOEDING VOOR DEPOSITO'S.
Met 1 dag opzegging 2 0/0
Met 3 maanden opzegging 3 0/0
Met 1 jaar opzegging 4 0/0

Zenden op aanvraag een uitvoerig Wekel. Beursoverzicht.
ADVIES BIJ BELEGGING.

ONDERLINGE LEVENSVZERZEKERING VAN EIGEN HULP

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3. Bijkantoor: BATAVIA, Passer Pisang.

Verlaagde Indische Tarieven met Aandeel in de Winst.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de **O. L. v. E. H.**

Caoutchoucbedrijf op Noesakambangan. Verslagen over 1914 tot en met 1917. (Departement van Justitie in Ned.-Indië). (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Zijne Excellentie S. de Graaff, Minister van Koloniën (met portret). (Economisch Weekblad 9 Dec. 1919).

Een pleidooi voor het gebruik van Chilisalpeter bij de Indische cultures, door Tj. van der Ploeg. Met afb. (Maastricht, Firma Leiter-Nypels).

Het jubileum-nummer van het Archief voor de Suiker-Industrie in Ned.-Indië, door Dr. H. C. Prinsen Geerligts. — Het boschwezen en de grondpolitiek in de Buitenbezittingen, door J. van Schouwenberg. — Prijs van consumptiesuiker op 1 Jan. 1920 in verschillende landen, door Dr. H. C. Prinsen Geerligts. (De Indische Mercur 1919, No. 52).

Encyclopaedie van Nederlandsch-Indië. Tweede druk onder redactie van D. G. Stibbe, met medewerking van W. C. B. Wintgens en E. M. Uhlenbeck. Derde deel: N.-Soema. ('s-Gravenhage, M. Nijhoff. — Leiden, E. J. Brill).

De West en onze Leden in de West.

De verkoop van de West, dan wel een gedeelte van de West, heeft veel stof opgewaaid. Was dat noodig? Immers neen, want Nederland mist de bevoegdheid, laat staan het recht, om over een dergelijk voorstel uitspraak te doen. De West is geen bezitting, doch eene kolonie en nog wel eene, die autonoom, doch de Oppermacht van deze Kolonie berust bij de Kroon, niet bij de Kamers. Suriname en Curaçao worden beide bestuurd door Gouverneurs, benoemd door de Koningin en namens Haar met de uitvoerende macht bekleed. De Gouverneurs worden (er zijde gestaan door een raadgevend lichaam, de Raad van Bestuur, waarvan de leden door de Kroon worden benoemd. De Gouverneur moet het advies van dat college inwinnen over alle te maken Koloniale Verordeningen en kan het over andere aangelegenheden raadplegen.

De wetgevende macht wordt uitgeoefend door de Koloniale Staten, waarvan de Leden door de ingezetenen worden gekozen. Deze Koloniale Staten kunnen de Koloniale Verordeningen welke hun door den Gouverneur worden aangeboden, goedkeuren, wijzigen of verwerpen. Na goedkeuring, al dan niet gewijzigd, worden deze der Koningin aangeboden. Zij alleen heeft het recht ze, den Raad van State, gehoord, te vernietigen, indien de verordening in strijd is met de Wet of met eenig Koninklijk Besluit, dan wel met het algemeen belang van het Rijk of van de Kolonie.

Aan de Koloniale Staten zijn verder toegekend het recht van initiatief, petitie, interpellatie en, last not least, het budgetrecht.

De begrotingen der Koloniën worden door de Gouverneurs den Kolonialen Staten aangeboden, welke haar, al dan niet gewijzigd, vaststellen.

Dat t h a n s de vaststelling der begroting door de Koloniale Staten slechts eene voorloopige is en de definitieve vaststelling bij de Wet, d.i. door de Staten-Generaal in Nederland, plaats vindt, geschiedt omdat ter aanvulling van de koloniale middelen eene bijdrage noodig is uit 's Rijks Schatkist.

Bedroop de West zichzelf, dan had ook de Volksvertegenwoordiging in Nederland niets met de begroting te maken, tenzij deze door de Kroon niet goedgekeurd mocht worden, in welk geval de Kamers in hoogste ressort uitspraak hebben te doen.

De West verhoudt zich dus tot het Moederland ongeveer als de Dominions, Australië en Canada, tot het Vereenigde Koninkrijk Groot-Britannië. Wat zouden de bewoners van deze dominions wel zeggen als eenige snuggere Britten het in hun hoofd kregen over een verkoop van hun gebied te schrijven of zelfs te spreken!?

Onder de bevolking van Suriname — ongeveer viermaal de oppervlakte van Nederland — bevinden zich + 2250 blanken, waarvan 1000 Europeanen, onder die van Curaçao een 1400-tal blanken, onder deze laatste nog geen 500 Nederlanders. Echter onder die blanken in Suriname telt „Oost en West”

een 80-tal, onder de Nederlanders in Curaçao slechts een 10-tal leden, dit is toch percentsgewijze méér dan in Nederland.

Hoe men in Suriname met onze Vereeniging medeleefte, blijkt weer uit het schrijven van onzen ijverige vertegenwoordiger aldaar, den heer Oudschans Dentz, een der samenstellers van onze brochure: „Onze West” en van het album: „Onze West in Beeld en Woord”¹⁾.

De heer Oudschans Dentz schrijft ons: „Met heel veel belangstelling heb ik in het Koloniaal Weekblad gevolgd alles, wat er gesproken en geschreven is over de hervormingsplannen van het blad en op een afstand wil ik met een enkel woord mijn gevoelen mededeelen.

a. De vorm van het blad is onhandig. Een kleiner formaat m. i. verkieselijker (Zie West-Indische Gids).

b. De aankondigingen staan hinderlijk tusschen den tekst. Dat is smakeloos. Het blad verliest aan blijvende waarde. Men gooit het na lezing weg. Een blad in goed formaat en beter ingericht wordt bewaard. Wie van de leden bezit zijn oude jaargangen nog? Ik geef de mijne aan de Koloniale boekerij van het Gouvernement.

c. De rubriek Suriname heeft hier veel belangstelling en trekt veel lezers. Niet het minst daaraan is de toeneming van het aantal leden in Suriname toe te schrijven.

d. Op verzoeken hier of het geen aanbeveling verdient een afdeeling op te richten met bestuur, ben ik nimmer ingegaan. Dan gaat er maar weer een groot bedrag af van de jaarbijdragen en aan een afdeeling is geen behoefte hier. Laat men hier lid-lezer blijven.

e. De kolom litteratuur-overzicht wordt zeer gewaardeerd. Het zou in de hoogste mate te betreuren zijn, indien men die liet vervallen. Zij is voor de velen buiten Nederland een vraagbaak. Ik kan er niet genoeg op aandringen deze te behouden, liefst uit te breiden met vermelding van uitgevers en prijzen.

Het zal mij aangenaam zijn, indien u het hovenstaande wil bekend maken aan de commissie, zoo noodig in het weekblad opnemen.”

Zoals onze lezers bespeurd zullen hebben, werd reeds aan bijna al deze wenschen tegemoet gekomen.

Voor Curaçao hebben wij den heer H. Meerdink, inspecteur bij het onderwijs aldaar, aangezocht om als vaste vertegenwoordiger en correspondent op te treden. Het desbetreffende schrijven met bijlagen schijnt te loor gegaan te zijn. Echter de pogingen om contact te krijgen zijn hertat.

Aan beide vertegenwoordigers, die van Suriname en die van Curaçao zonden wij het noodige propaganda-materiaal in de hoop, dat een flinke toename van het aantal leden daar het gevolg van zal zijn. Ook daar, zoo in Suriname als in Curaçao, heete het: Vereenigt U!

Eendracht slechts maakt macht!!
A. J. GOOSZEN.

¹⁾ Zie onze Leestafel, Heulstraat 17.

Suriname.

De Voorzitter heeft er spoed achter gezet en zoo heeft de Tweede Kamer, als van ouds, de Surinaamsche begroting vóór Kerstmis behandeld. Zij werd in de vergadering van 19 December, na een korte gedachtenwisseling, zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Van de sociaal-democratische fractie was het de heer v a n K o l, die jaren lang als woordvoerder optrad. Na zijn overgang naar de Eerste Kamer, trad de heer K l e e r e k o p e r als West-Indische specialiteit van de fractie in de Tweede Kamer op. Deze afgevaardigde kende de koloniën niet uit eigen beschouwing, wat steeds een groot nadeel is. Bij deze

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM BATAVIA 's-GRAVENHAGE

Ampenan, Bandoeng, Cheribon, Hongkong,
Indramajoe, Makassar, Medan, Menado, Pe-
kalongan, Probolinggo, Semarang, Singapore,
Soerabaya, Tegal, Tjilatjap, Weltevreden.

Kapitaal f 45.000.000.— Reserven f 30.000.000.—

Assurantie-Maatschappij „DE IJSEL”

Deventer.

Goedgekeurd bij Koninkl. Besluiten. 113

... BRAND-, TRANSPORT-, ZIEKTE-...
EN ONGEVALLLEN-VERZEKERINGEN

HET ASSURANTIEHUIS— KEIZERSGRACHT 213 —
TELEF. N. 9569, 1498 en Centr. 52 en 2145**AMSTERDAM**

Combinatie van Nederlandsche Verzekering Maatschappijen. - Kapitaal f 10.000.000.-

VERZEKERING tegen TRANSPORT-, BRAND- en INBRAAKSCHADEN

Directie: F. A. SOREL.

begroting was de heer de Jonge de woordvoerder der fractie. In hetzelfde nadeel als de heer Kleerekoper verkeert ook deze afgevaardigde. Zijn rede was een bespreking van het geheele beleid ten aanzien van Suriname.

Wij kunnen hem hier op dien weg natuurlijk niet volgen. Vóór al zijne desiderata verwezenlijkt zijn, zullen heel wat Ministers op het Plein in den Haag en Gouverneurs op het Plein te Paramaribo elkander hebben opgevolgd.

Voor den snellen opbloei van de kolonie verwachten wij van den ondernemingsgeest van Nederlandsche — en buitenlandsche! — kapitalisten meer dan van regeeringsmaatregelen. Daarom zien wij dan ook met verlangen het verslag van het Suriname-Studie Syndicaat tegemoet.

De heer de Jonge hoopt, dat de Minister de voorstellen in grondige overweging zal nemen, maar waarom voegt hij er bij, dat de Minister die voorstellen eenigszins met een „korreltje zout” moet opnemen? Wat doet het „korreltje zout” hier? De heer de Jonge kent immers die voorstellen nog niet.

„De rijstcultuur is tegengewerkt door het departement van landbouw”, verklaart de spreker. Wij hooren dit voor het eerst en zijn zoo vrij het te betwijfelen.

De volgende verklaring van den spreker laat aan duidelijkheid te wenschen over:

„En de Liberia-koffie, dit product, zoo uitnemend gedijende op Suriname's vruchtbaren bodem, dat een afschuwelijk misverstand in Nederland den nek om had willen draaien, terwijl door den krachtigen landvoogd, die er nu met trots op mag terugzien, daarmede goede resultaten zijn bereikt.”

Bedoelt de spreker de geschiedenis van de tusschenplanting van Liberia-koffie in de bacovenvelden, waarin de Regeering destijds niet heeft willen treden?

Zoowel de heer de Jonge als de volgende spreker — de heer van Vuuren — bevelen de voorstellen der Suriname-commissie betreffende de bestuursregeling aan. Wij zouden den heeren de lezing aanbevelen van de rede door den oud-Gouverneur Lely in de vergadering van de Tweede Kamer van 8 Febr. 1912 gehouden. Voor zooveel wij weten zijn de daarin aangevoerde bezwaren tegen de voorstellen der Suriname-commissie nooit weerlegd.

Zeer sympathiek was hetgeen de heer van Vuuren zeide over den verkoop der West-Indische koloniën.

Ook de heeren Rutgers en Scheurer voerden nog even het woord. Zoals te verwachten was van een pas opgetreden Minister, die nooit in de West geweest is, was zijn beantwoording van de sprekers zeer sober.

„Bovenal — zeide de Minister — zal het de algemeene bestuursinrichting zijn, daaronder begrepen het nauw daarmee samenhangend onderwerp van de regeling der financieele verhouding tot het moederland, de regeling van het kiesrecht voor de Koloniale Staten, enz., waarop bij die beraadslaging (met gouverneur Staal) zijn aandacht zich zal richten.”

Uit de rede van den Minister nog deze aanhaling: „Onderwijs, verhooging van den arbeidzin der bevolking, verspreiding van practische landbouwkennis — in het algemeen verhooging van de intellectuele en economische krachten der bevolking — al deze punten zullen voor mij onderwerpen zijn van ernstige beschouwing en, naar ik hoop, van vruchtbare behartiging.”

* * *

In het G. B. No. 66 1919 is de resolutie van 30 Oct. 1919 No. 3537 verschenen, houdende vaststelling van een Nader Gewijzigd Reglement voor de Geneesk. School van Paramaribo.

De gemaakte wijzigingen komen in hoofdzaak hierop neer, dat men voortaan op die school kan opgeleid worden als districts-geneesheer of als particulier geneesheer. Met 1 Nov. 1919 en vervolgens om de 2 jaren zal aan de Geneesk. school wederom de gelegenheid worden geopend voor een door den gouverneur te bepalen aantal kandidaten om kosteloos tot districts-geneesheer te worden opgeleid, mits de

ouders of voogden zorgen voor de noodige boeken, instrumenten, enz.

Zij, die hunne kosteloze opleiding als districts-geneesheer hebben genoten, kunnen gedurende zes maanden na hun bevoegdheid in het milit. hospitaal onder toezicht van den chef van den geneesk. dienst worden te werk gesteld. Zij nemen op zich de verplichting den lande zes achtereenvolgende jaren te dienen.

Ingeval zij binnen één jaar na hun diploma geen benoeming hebben kunnen erlangen, kunnen zij ontheffing van de op hen rustende verplichting den gouverneur aanvragen.

Het blad „Suriname” van 14 November, het nieuwe reglement besprekende, geeft eenige wijzigingen aan de hand, die overweging verdienen.

* * *

In een druk bezochte vergadering van den „Bond van Surinamers in Nederland”, den 20en December te Amsterdam in het Paleis voor Volksvlijt gehouden, is met algemeene stemmen de volgende motie aangenomen:

De Bond van Surinamers in Nederland spreekt zijn verontwaardiging uit over de uitlating van „eenige leden” der Tweede Kamer in het voorloopig verslag op de begroting van Suriname, betreffende den verkoop van deze kolonie; geeft als zijn meening te kennen, dat dergelijke uitlatingen, in het bijzonder van Kamerleden, niet bevorderlijk zijn voor een hechten band tusschen moederland en kolonie; besluit, door middel van de pers of anderszins deze motie ter kennis te brengen van den minister van koloniën, van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en van het koloniaal bestuur van Suriname, en gaat over tot de orde van den dag.

Curaçao.**De begroting in de Tweede Kamer.**

De behandeling der begroting is dit jaar al heel pover geweest. De heer Van Vuuren gaf het wachtwoord... „afwachten”, omdat er en een nieuwe Gouverneur en een nieuwe minister gekomen is. Men zou anders zoo zeggen, dat er zelden meer behoefte en meer gelegenheid was om eens flink de zaken onder de oogen te zien. Wij denken hierbij aan de motie van den Kolonialen Raad van 10 Mei l.l., aan de actie op de Bovenwindsche eilanden, de onderwijskwestie, de landbouwaangelegenheden en de onderwerpen, die tot verschil van meening tusschen Kolonialen Raad en Bestuur hebben aanleiding gegeven. Weinig van dit alles is ter sprake gekomen en niets in omvang, evenredig aan het belang der zaak. De minister moest ook volmondig toegeven, dat hij niet op de hoogte was.

De heer Van Vuuren heeft het voor de zooveelste maal — tevergeefs mogelijk weer. — gehad over de samenstelling van den Kolonialen Raad, en op de belangen daarbij niet alleen aan de Bovenwindsche eilanden maar ook van Aruba en Bonaire gewezen. Kenschetsend voor de kennis van dezen afgevaardigde is, dat van Aruba en Bonaire „nu geen enkel of één lid in de Koloniale Staten zit”. Hoe lang is het ook weer geleden, dat de laatste vertegenwoordiger van Aruba uit den Raad verdween? De gegevens, waarover de heer Van Vuuren in deze beschikt, zijn niet bepaald nieuw. Meer bij deze afgevaardigde, toen hij wees op het verschil in uitlegging van het Regeeringsreglement door minister en gouverneur ten opzichte van de mogelijkheid, om onder vigueur der tegenwoordige bepaling tot gelijkstelling van bijzonder en openbaar onderwijs te komen. Ook wij hebben hierop gewezen. Over de beweging op St. Martin maakte deze afgevaardigde zich niet ongerust, mogelijk eene geruststelling voor den Minister, die zeide, zich te hebben afgevraagd, „of, in den grond der zaak, het gemis van het gevoel, in eigen bescheiden woning zoo veel mogelijk baas te zijn, niet de grondtoon van die stemming (van ontevredenheid) was”.

Handel- en Cultuur-Maatschappij

Gevestigd te AMSTERDAM, Prins Hendrikkade 79. 214
Telefoon 49 Noord, Telegram-adres: Amesz, Amsterdam.

Import van alle Nederlandsch-Indische producten. Neemt op zeer billijke conditiën vertegenwoordigingen aan van in Nederlandsch-Indië gevestigde firma's. Belast zich met den verkoop van — en geeft voorschot op producten als: Tabak, Koffie, Rijst, Oliehoudende Gewassen, speciaal Copra, Sesame Zaad, Grondnoten, enz.
ANKIERS: Nederlandsche Handel-Maatschappij.

**NEDERLANDSCHE
HANDEL = MAATSCHAPPIJ**

Gestort Kapitaal f 80.000.000.-
Statutaire Reserve - 14.590.545.-
Buitengewone Reserve - 17.000.000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten. — Incasseeringen en Financieringen. — Schriftelijke of Telegrafische Credieten. — Reiscredietbrieven. — Deposito's. — Rekeningen-Courant. — Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

Algemeen Assurantie-kantoor DE BAS

Fluweelen Burgwal 6 - DEN HAAG - Telefoon H. 4659

Bezorgt U elke gewenschte verzekering
op de billijkste conditiën.

Bank-Associatie

Wertheim & Gompertz 1834 en Credietvereniging 1853.

ALLE BANKZAKEN.

Kapitaal en Reserves f 11.500.000.-. Twintig Kantoren

E. DUNLOP & Co.

Heerengracht 442 Amsterdam

met Kantoren in Nederl.-Indië te Batavia, Semarang, Soerabaya, Bandoeng, Padang en Medan.

Export naar Nederl.-Indië, speciaal van alle soorten dranken, provisiën, sigaren, sigaretten enz., als: gedistilleerd, likeuren, wijnen, cognac, champagne, portwijn, sherry, bieren, mineraalwater, limonades. Vleesch- en vischconserven, kaas, melk. Geconserv. vruchten, jams, suiker- en chocoladewerken, bicuits, zeep, parfumeriën, eau de cologne, patent-medicijnen.

f 23.000.000.-

Omdat de

Z. H. V.

Weteringkade 41

's-Gravenhage

geen enkel beperkende bepaling
in haar voorwaarden heeft kon
zij reeds zulk een belangrijk be-
drag aan collectieve verzekering

tegen ziekte afsluiten.

**INTERNATIONALE
COMMERCIEELE BANK,**

's-GRAVENHAGE, Alexanderstraat 23. 193

KAPITAAL Fl. 5.000.000.-

Telefoon: H 7602. Telegram-adres: ACEBANK.

BEHANDELING VAN ALLE BANKZAKEN.

De Algem. Spaarverzekering

Anna van Saxonplein 3
's-Gravenhage
Opgericht 1907

COÖPERATIEF SPAARSYSTEEM

In 1918 alléén, ingeschreven
voor bijna Twee Miljoen
Gulden 199

Vraagt gratis Brochure!

NED.-IND. ESCOMPTO MAATSCHAPPIJ

OPGERICHT IN 1857.

KAPITAAL (geheel geplaatst en volgestort) f 25.000.000.—
RESERVE. f 5.600.000.—

Hoofdkantoor: BATAVIA.

AGENTSCHAPPEN te: Soerabaia, Soerabaia-Simpang,
Semarang, Weltevreden, Padang, Bandoeng, Cheribon,
Macassar, Djokja, Medan, Tegal.

AMSTERDAM 's-GRAVENHAGE
Keizersgracht 573/5 Prins Hendrikplein 14

BANKZAKEN IN HET ALGEMEEN
UITVOERING VAN EFFECTENORDERS

RENTE VOOR DEPOSITO'S

m. 1 dag opzegg. . . 2 pCt	gedur. 3 mndn vast 3 pCt
m. 10 dagen „ . . 2 1/4 „	gedur. 1 jaar vast. . . 4 „
gedur. 1 mnd vast 2 1/2 „	

GENEESKUNDIG ONDERZOEK

vóór het

HUWELIJK

Voorstanders hiervan, op het punt van trouwen,
kunnen op kiesche wijze hun doel bereiken door
als bruidsgeschenk aan te bieden een polis der

NILLMIJ ...van... 1859

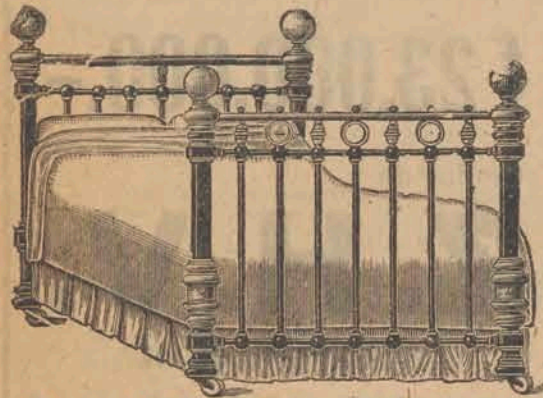
Jaarpremie voor f 5000.— uit te keeren op 65 jaar,
of eerder bij overlijden, voor 'n 25-jarige f 93.70

's GRAVENHAGE, Veenestr. 1, Tel. H 1389
AMSTERDAM, Keizersgr. 508. Tel. N 9993
UTRECHT, Minrebroederstr. 22. Tel. 2352

Th. A. A. SIMONIS,

GROENMARKT 34, over de Prinsestraat.

TELEFOON 2535. DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.

Groote keuze vanaf het beste tot het
eenvoudigste.

Magazijn gesloten van half een tot twee uur.

Adverteeren doet verkoopen.

DE NEDERLANDSCHE SPAARKAS

AMSTERDAM, Rokin 95.

Bijkant.: BANDOENG en 's-GRAVENHAGE.

Kapitaalvorming in 12 jaren door 105
stortingen gedurende 10 jaren.

VRAAGT GRATIS BROCHURE.

De heer Bulten vestigde andermaal de aandacht
der Regeering op de struisvogelpolitiek.
Dit was alles.

De nieuwe onderwijsverordening.

Over één, zij het zeer belangrijk, onderdeel slechts
willeu wij het hier hebben. De Gouverneur zegt in
de toelichting bij zijn ontwerp het volgende: „Zal
het onderwijs in de kolonie tot grooter ontwikkeling
komen dan moeten aan de onderwijskrachten hooge-
gere eischen gesteld worden, dan moet de voertaal
bij het onderwijs op de Benedenwindsche eilanden
het Nederlandsch zijn, dan moet op de Bovenwinds-
sche eilanden aan het Engelsch de plaats worden ge-
geven, die het toekomst, als de taal, die het jeugdige
kind mede op school brengt, zonder dat den jeugdigen
Nederlandschen onderdaan de gelegenheid ont-
houden wordt het Nederlandsch goed te leeren.”

Deze zin zou logisch zijn, als voor „Nederlandsch”
op de eerste plaats geschreven was „Papiementsch”.
Inmers, dat is de „taal”, die de jeugdige Beneden-
windscher „op school brengt”. Er ontbreekt aan bo-
venstaande „toelichting” ieder motief, waarom on-
derscheid gemaakt zou moeten worden tusschen de
voertaal op de Bovenwindsche eilanden en die op
Curaçao, Aruba en Bonaire. Dat onderscheid kan
hierin gezocht worden, dat het Engelsch eene we-
reltdaal is en het Papiementsch alleen gesproken
wordt op onze Benedenwindsche Antillen — en hoe
verschillend dan nog — en misshien ook verstaan
in eenige Venezuelaansche kustplaatsen.

Wat hier zoo maar als een axioma beweerd wordt,
dat het Nederlandsch voertaal moet zijn, is niet on-
aanvechtbaar. Thans is dit wettelijk „zoo veel moge-
lijk” het geval. De vruchten van dit systeem hebben
mogelijk niet voldaan. Het Papiementsch is de lands-
taal gebleven bij hoog en laag. En veel van het Ne-
derlandsch, op school geleerd, is vergeten, omdat de
gelegenheid heeft ontbroken het geleerde te onder-
houden. Niet alleen, dat het Nederlandsch het Pa-
piementsch niet verdrongen heeft, het is er ook nog
ver van af, dat Curaçao eene vergelijking met Suri-
name ten opzichte van de plaats, die het Ne-
derlandsch zich veroverd heeft, kan doorstaan. Het is
ook wel de vraag, of het Nederlandsch vruchtbaar-
geleerd is op de scholen. Voor eenige jaren
werd beweerd, ook in den Koloniaal Raad, naar wij
meenen, dat de kinderen Nederlandsch konden lezen
en een versje in het Nederlandsch opzeggen, als de
autoriteiten kwamen, maar... werd het ook begrepen
wat men las of opzegde? Dat schijnt nu beter te zijn.
Wij hebben het oog op de volksscholen, vooral in de
buitendistricten. In het Koloniaal Verslag van 1915,
het eerste, dat over het onderwijs voldoende licht
verspreidt, wordt gezegd: „Op de scholen in de bui-
tendistricten (van Curaçao) was het duidelijk merk-
baar, en des te verder van de stad des te duidelijker,
dat, ondanks den ijver van het grootste deel der leer-
krachten, nog maar matige uitkomsten werden ver-
kregen, vooral wat het spreken en verstaan van Ne-
derlandsch betreft.” Het volgend jaar worden de
„matige” uitkomsten o.a. hierdoor verklaard, „dat
het Nederlandsch, waarin het onderwijs wordt ge-
geven, voor hen een volkomen vreemde en zeer moei-
lijke taal is, die zij buiten den schooltijd nooit ho-
oren spreken.” In de hoogste klassen zijn de uitkom-
sten „nog vrij gunstig”. En in 1917 schrijft de in-
specteur: „Het voorschrift der onderwijsverorde-
ning, dat ook op de buitenscholen het onderwijs zoo-
veel mogelijk in het Nederlandsch gegeven moet
worden, eischt van sommige leerkrachten het bezi-
gen van een taal, die zij niet voldoende kennen of
gebruiken”. Het volgend jaar sloeg de schaal plot-
seling om. Mogelijk wordt daar reeds eene voorbe-
reiding tot het nieuwe voorstel gereed gemaakt. Het
laatste Koloniaal Verslag zegt n.l.: „Op de meeste
scholen nam het aantal leerlingen, dat Neder-
landsch, dat tot hen gesproken wordt, verstaat, sterk
toe en werd ook het aantal van hen, die zich in het
Nederlandsch, zij het nog niet onberispelijk, durven
uitdrukken, grooter. In deze is het zeker: de aan-
houder wint. De uitkomsten toonden aan, dat, als
op den ingeslagen weg werd voortgegaan, en vooral

UTRECHTSCH BANKVEREENIGING

OPGERICHT 1873.

Kromme Nieuwe Gracht 20 UTRECHT

Behandelt alle Bankzaken.

Verhuurt loketten in hare Brand- en
Inbraakvrije bewaarkuis.

De Directeuren: ANTON M. DE LEEUW
W. RIJKSEN Gzn. 211

de ongunstige omstandigheden, waarin de buiten-
scholen verkeeren, wat leerkrachten betreft, worden
verbeterd, niet behoef te worden betwijfeld, dat
binnen niet al te langen tijd het Nederlandsch op die
scholen voertaal kan zijn, d.w.z. dat het geheel in
het Nederlandsch, dus volgens de directe leerwijze,
kan worden onderwezen, zonder van vertalen ge-
bruik te maken.”

Inderdaad, de hier geschetste vooruitgang mag
schitterend genoemd worden, en niet te zeer kan men
roemen de belangelooze opoffering van hen, die zich
beijveren, om der Curaçaosche jeugd deze noodige
kennis bij te brengen. Maar als het werkelijk de be-
doeling is, zonder meer vanaf het eerste leerjaar het
Nederlandsch verplichte voertaal van het onderwijs
te maken, dan vreezen wij zeer, dat de behaalde
voortgang niet in stand blijven zal. De conclusie
waartoe het laatst aangehaalde verslag komt, slaat
ook niet terug op hetgeen daaraan voorafgaat, wordt
althans daardoor niet gewettigd. Dank zij het sys-
teem-Nederlandsch zoo veel mogelijk voer-
taal, zijn de vermelde resultaten bereikt en dat wel
in de hoogere klassen; begint men nu met den uitslui-
tend Papiementsch sprekenden kinderen de allereer-
ste beginselen in eene geheel vreemde en bovendien
zeer moeilijke taal bij te brengen, dan gaat dit on-
derwijs over hunne hoofden heen, en wordt het, en
blijft het ook later sukkelen. Het loffelijke doel
wordt op deze wijze voorbij gestreefd. Men zal het
o.i. niet buiten de landstaal kunnen stellen, om den
kleinen de allereerste kennis bij te brengen; eerst
wanneer zij in de kennis der Nederlandsche taal
eenige vorderingen hebben gemaakt, zal men zich
van deze taal als voertaal kunnen bedienen.

Misschien ook ware de oplossing te vinden in het
op het tweede Koloniaal Onderwijscongres aanbevo-
len stelsel van voorklassen, waar het Nederlandsch
in de landstaal geleerd wordt. Hoewel dit niet spe-
ciaal met het oog op Curaçao e.a. besproken is, valt
daaruit mogelijk ook voor deze kolonie leering te
trekken. Als het stenografisch verslag verschenen is,
zal er wellicht reden bestaan, hierop nader terug te
komen.

Van Vreemde Koloniën en Verre Landen

De haven voor Z.-W. Afrika.

De vraag is weer aan de orde: Swakopmond of Wal-
vischbaai? De South African Review roept de aandacht
ervoor weer op. Sedert de bezetting van Swakopmond
door Britsche troepen is men bezig de daar aangevoer-
de hout- en ijzermaterialen naar Walvischbaai over te
-u- en is het nu een kwestie of dit van een een-
zigt getuigt en geeft daarom een vergelijking tusschen
de twee punten.

De weg naar Walvischbaai loopt door een zandige
duinstrook. Bij sterken wind geraakt de spoorbaan zoo
onder 't zand bedolven, dat zij herhaaldelijk niet te
gebruiken is. 't Land waardoor de lijn overigens loopt,
is een woestijn, waaruit en waarvan niets voor de spoor-
wegexploitatie te verwachten is.

Voor Swakopmond heeft de treindienst geregeld
plaats. De voor een militair doel aangelegde baan ligt
ver genoeg van de zandduinen. Werd de lijn echter bij
de rivier Swakop gelegd, dan zou zij voorbij een twee-
honderdtallen landbouwondernemingen gaan.

De kust bij Walvischbaai ligt beneden zeepil, de
lentevloeden overstroomden geregeld de stad. Daarom
zijn de weinige huizen van betekenis, die er zijn, op
palen gebouwd. Swakopmond ligt boven zeepil op een
goeden grondbodem.

Bij Walvischbaai is voor de watervoorziening alleen
te rekenen op gedistilleerd zeewater. Naar men zegt,
zou goed drinkwater te krijgen zijn uit Zandfontein, op
25 mijlen gelegen; de aanleg van een buizenverbinding
of de aanvoer zou zeer veel kosten. De Swakop zelf
geeft bij zijn monding geen bruikbaar water, maar 5
mijlen hoogerop is er altijd volop zoet water.

Bij Walvischbaai vindt men een zestigtal huizen van
hout en ijzer, een inlandsche kerk, een hotelletje en
twee winkels. Geen hospitaal, geen geneesheer, geen
laboratorium voor chemisch onderzoek, geen kapper,
als eenige plaats van verzet is de gelagkamer van 't
stationnetje te noemen; de levensbehoeften worden uit
Swakopmond aangevoerd.

Swakopmond telt twee kerken, een hospitaal, een

Piano's, Orgels, Vleugels, Auto-piano's.

PIANO's in huur f 6.— per maand,
desgewenscht in huurkoop, bij

L. C. JACOBI, vli. Chef Firma J. F. CUYPERS,

Regentesselaan 123, bij Reg.-pl. 43 SOERABAIJA.
Tel. H. 1403, 's-GRAVENHAGE.
STEMMEN - VERHUREN - REPAREREEN

C. P. A. NICOLAI

DUNKLERSTRAAT 33 - TELEF. H. 7057

hoek Valeriusstraat.

177

Specialiteit in Heeren-Modeartikelen

Ruime keuze.

Nieuwste Modellen.

Mode-Academie J. & G. DE GRAAFF,

's-Gravenhage - Anna Paulownastraat 18a.

Voornaamste Vakschool in het Costuumvak.

Theoretische en praktische, volledige opleiding van Dames tot Costumière, le Coupeuse, Directrice en Leerares in het Costuum-, Mantel- en Lingerievak.

Aanmeldingen bij de Directrice G. DE GRAAFF.

sanatorium, vijf bankinstellingen, 't mooiste postkantoor van 't geheele protectoraat, politiehuis, een lichttoeren, een rechtbank, alle gebouwen evenals 't flinke station, in steen opgetrokken. Daar zijn bovendien minstens zes groote winkels, vijf goede hotels, slagers, bakkers, geneesheeren, apothekers, kappers, de landbouwinstellingen uit de streek leveren er verse groenten, eieren, melk, enz.

't Klimaat van Swakopmond is gunstig. De plaats is electrisch verlicht en bezit een ijsfabriek.

Blijkt uit 't voorafgaande al dat de South African Review het pleit voor deze plaats als gewonnen beschouwt, zij heeft de voornaamste factor van de haveninrichting tot het laatste bewaard, om daardoor nog een krachtige bevestiging aan haar betoog toe te voegen.

Bezielt men alleen een kaart, dan lijkt de Walvisbaai een uitstekende haven te vormen, maar bij plaatselijk onderzoek blijft hiervan niet veel over. Thans kan een schip van 5000 ton de landingsplaats slechts tot op twee mijl naderen. Er is dus altijd overlanding noodig; de bodem laat niet toe door vergraving hierin te voorzien. Dan doen zich bovendien nog vulcanische erupties voor, die zwavel en modder uitwerpen. Dit neemt soms zoodanigen omvang, dat de gezondheids-toestand lijdt door de zwaveldampen en den stank der gedooide rottende visschen.

Bij Swakopmond vindt men op de kaart geen haven, daar is een open baai. De zee is er diep tot op 850 yard van de kust; men behoeft er slechts een pier te bouwen, zooals te Plymouth of te Madras, om er een van de mooiste kunsthavens van de wereld van te maken.

De S. A. R. vraagt de zending door het Britsche parlement van een bekwame, onbevooroordeelde en onpartijdige commissie. De raad schijnt ons verstandig, maar als de tegenstelling inderdaad zoo sterk is, als de Review aangeeft, moeten wij onze verwondering toch uitspreken, dat de benoeming van een commissie noodig is. De praktische geest van den Engelschman had dan al lang 'de Walvischbaai buiten kwestie moeten stellen.

Chineesche studenten in Frankrijk.

Onlangs is een groep van 200 Chineesche studenten te Parijs aangekomen. Zij willen de in China ingezette studien in Frankrijk voortzetten, en velen wenschen dit vooral voor een speciale tak van studie te doen. 't Meerendeel hunner heeft de Fransch-Chineesche school te Peking doorlopen. Nog een 800-tal maakte toebereidselen om hen spoedig te volgen; in de eerst volgende 2 jaren wordt zelfs op een 5 à 6000-tal gerekend. Van Fransche zijde wordt dit sterk aangemoedigd. — Verflauwt Nederland niet in zijne aanmoediging van Zuid-Afrikaansche studenten, om hier te lande hunne studien te kunnen voltooien? Wordt het belang dat Frankrijk begrijpt door de Nederlanders wel voldoende begrepen?

Het diamant evenwicht.

In de in deze maand te Londen gehouden jaarvergadering der South African Diamond Corporation gaf de president, de heer B. Oppenheimer, in zijne uitvoerige mededeelingen omtrent de in Brighton opgerichte diamantslijperijen, ook een oordeel over de diamantmarkt in het algemeen. Dit komt hierop neer. De laatste jaren hebben een enorme uitbreiding naar de vraag van diamanten gevonden in 't Verre Oosten. Britsch Indië, China, Japan, de Straits settlements, Nederlandsch-Indië koopen thans grooter hoeveelheden dan de vijandelijke landen voor den oorlog. Het evenwicht, dat bedreigt scheen te worden door de economische ineensluiting van Duitschland, Rusland en Oostenrijk, is diensgevolge volledig hersteld.

Georgië en Azerbaidjan.

Tegenwoordig melden zich zoo vele nieuwe staten aan, dat 't is om de kluts erbij kwijt te raken. Nationaliteiten scheiden zich van een staatkundige eenheid af, na dit gedaan te hebben, op grond van 't zelfbeschikingsrecht der volken, ontkennen zij hunnerzijds dit recht voor een buurvolk, of voor een onderdeel van een volksstam, dat ook weer over zich zelf zou willen beschikken. In die worsteling hooren wij van opkomende staten, die, erkend of niet, eenigen tijd een twijfelachtig eigen bestaan leiden, om zich of als een levensvatbare mogendheid te bevestigen, of 't strijdensmoede weer als provincie, protectoraat, a.a.z. onder een vreemde vlag te komen.

Er zijn twee verre Transkaukasische republieken, waarvan men ten onzent eigenlijk maar weinig hoort, en die zich toch zoo aan 't organiseren zijn, dat de kans op een zelfstandig voortbestaan voor haar zeer groot lijkt. Georgië en Azerbaidjan.

Reeds bij de vrijheidsuitroeping van 26 Mei 1918 had Georgië een Nationalen Raad. De vrijheidsacte hield in, dat 't Georgiësche volk soeverein is in den vrijen staat,

die een democratische republiek is. Deze acte werd bevestigd op 12 Maart 1919 door de volksvertegenwoordiging, gekozen volgens 't stelsel van algemeen, geheim, rechtstreeksche verkiezing door de beide sexen en de evenredige vertegenwoordiging.

De Nationale Raad vormt 't hoogste orgaan. Daar uit wordt een constituerende vergadering gevormd, die 12 Maart 1919 voor 't eerst te Tiflis samenkwam. Daarin hebben zitting 109 sociaal-democraten, 8 sociaal federalisten, 8 nationaal-democraten, 5 revolutionair-socialisten. Minderheden hebben enkele vertegenwoordigers.

De budgetten dragen nog 't karakter van voorloopige voorzieningen. 't Is kort geleden dat de Britsche troepen 't land verlaten hebben. Op de provincie Batoum — het rijke petroleumveld — rust nog een hypotheek, die afgelost moet worden als Georgië niet afhankelijk van Groot-Brittannië wil blijven. Dit heeft de regering intusschen niet belet reeds blijk te geven van groote organisatorische gaven. De provinciale besturen zijn autonome lichamen, de landen zijn verdeeld en aangewezen, 't onderwijs wordt krachtig aangevat, de rechtspraak is geregeld, een postdienst is over 't geheele land ingevoerd, de organisatie voor een volksleger, onder leiding van goefende officieren, is gereed en de vorming der onderdeelen gaat gestadig voort.

Voor den oorlog gaf 't budget van Georgië een vrij aanzienlijk overschot. De regering verwacht, dat de zelfstandige staat dien toestand zal kunnen doen terugkeeren, als de momenteele schuldenlast zal zijn afgewend.

Van Azerbaidjan kan in menig opzicht hetzelfde worden gemeld. De twee democratische republieken, die beide hare onafhankelijkheid uitgeroepen hebben en door een gekozen volksvertegenwoordiging bevestigd zagen, kijken blijkbaar naar elkanders beleid en ervaring. In Azerbaidjan is het Parlement alles. 't Bestaat uit 120 leden, waaronder vertegenwoordigers der minderheden. De voorzitter heeft 't recht het hoofd van den staat te kiezen en een voorzitter-minister met de samenstelling van het kabinet te belasten. De aanwijzing van de vertegenwoordiging ter vredesconferentie geschiedde ook bij stemming van 't Parlement.

't Budget berust op vastere grondslagen dan dat van Georgië. Voor 1919 waren ontvangsten en uitgaven, tot een bedrag van 665 miljoen roebel, in evenwicht gebracht.

Het gebied is verdeeld in 6 provinciën, maar Daghestan heeft 't verlangen te kennen gegeven om bij Azerbaidjan gevoegd te worden. Hierover is overleg noodig met de republiek West-Kaukasus. 't Leger telt reeds een vijftigduizendtal mannen.

Beide landen weten de bolsjewistische invloeden te weren of althans te bedwingen. Hunne pogingen om als zelfstandige mogendheden erkend te worden, hebben tot nu toe bij de groote heeren van den dag nog geen gehoor gevonden. Maar er zijn toch teekenen, dat 't daartoe wel zal komen. Daar zij zich bereid verklaren om een evenredig deel der Russische schuld over te nemen, vindt hunne erkenning ook steun bij velen die daarbij geïnteresseerd zijn.

Mededeelingen.

Van het Hoofdbestuur:

BUITENGEWONE ALGEMEENE VERGADERING op Zaterdag 10 Januari 1920, om 2 uur n.m. in het Hotel „Pays Bas“, Janskerkhof, te Utrecht.

Agenda:

- 1e. Notulen. (Zie K. W. 30 October 1919, no. 44).
- 2e. Instelling der Propaganda-commissie. (Zie K. W. 20 November 1919, no. 47).
- 3e. Voorstel tot wijziging der Statuten. (Zie K. W. 25 December 1919, No. 52).
- 4e. Mededeeling betreffende het contract met de uitgeefster van het Koloniaal Weekblad.
- 5e. Rondvraag.

De wd. Secretaris van het Hoofdbestuur, A. J. GOOSZEN.

N.B. Na afloop van de vergadering zal deelgenomen kunnen worden aan een gemeenschappelijke maaltijd in hetzelfde hotel à f 5.50 per persoon.

Men wordt verzocht voor de deelname van te voren tijdig te berichten aan de Secretaresse der afdeling Utrecht, mej. J. J. Lagers, Burgstraat 18, aldaar.

Aangeteekend wordt dat de vergadering toegankelijk is voor alle leden der vereniging „Oost en West“

M. VISSER,

voorh. A. J. ROBBARD.

Spuistraat 69 - DEN HAAG - Telefoon 5470.

Fabriek en Magazijn van Gouden-, Zilveren en Diamantwerken
REPARATIE-INRICHTING.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON

GROENMARKT 27

TELEPHOON No. 2512

□ □ DRUGERIJEN □ □ CHEMICALIËN □ □
□ DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN- □ □
□ □ EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS □ □

International Electric en Machine Cy
V/H R. GEERAERTS-REUTER
Licht Kracht INSTALLATIEN
Zwakstroom
's-GRAVENHAGE LEIDEN.
Prinsestr. 6a, Tel. H. 8093 Mare 70, Tel. 1118

VOLKS UNIVERSITEIT
s GRAVENHAGE
SECRETARIAAT
HOOGHE NIEUWSTRAAT 4

Leergangen
op elk gebied
van
Wetenschap

WORDT LID
Steunt met
uwe bijdrage

FRANSCH - DUIJSCH - ENGELSCH
Lager- en Middelbaar Onderwijs
verstrekt de
VEREENIGING VOOR CORR. ONDERWIJS
Goedgekeurd bij Kon. Best. van 25-10-1912, No. 35.
Vraagt prosp. en proefn. Koninginneweg 177, A'DAM.

J. P. C. NICOLAÏ & ZOON
HOF-KLEEDERMAKERS
Kanaalstraat 2 Telef. H. 3146
's-GRAVENHAGE
Hof-, Rijks- en Gemeenteveranciers

CHIRURGISCHE INSTRUMENTENFABRIEK
MARTIN LOTH
Westerstraat 14 UTRECHT (Holland)
SPECIALITEIT Complete installatie van Operatie-, Sterilisatie- en Verbandkamers, Instrumentenkisten voor schepen, Plantages en Mijnen
Export O. en W. Indië, Z.-Afrika - Catalog. op aanvraag

Academie des Danses
GERARD J. v. D. MARK
Gediplomeerd Leeraar
BEESTENMARKT 102 TELEF. H. 4871
DENHAAG
Grootste Modernste eerste klas Inrichting in Nederland

J. P. FLECK - Utrecht
Lijnmarkt 19 - Intercomm. Telefoon 1078
COMPLETE WONINGINRICHTINGEN
Behangerij Stoffeederij
... Matrassen en Beddenfabriek ...
ALLE SOORTEN DEKENS MOTZUIVERING

Vaste Goederen

Commissiehandel G. C. A. DIJK

KONINGSTRAAT 45 APELDOORN

PENNOCK-COMPANY

Huygensstraat 27 Tel. H 6300 - Tel.-Adr.: „Highspeed“

**DEN HAAG
BANDOENG**

EXPORT van AUTOMOBIEL- en.....
KOETSWERK-ONDERDEELEN

UITGAVE van de N.V. Boekdrukkerij v.h. Firma
T. C. B. TEN HAGEN en bij alle Boekhandelaren
verkrijgbaar:

De Indische Rijsttafel.

Recepten van een Indisch Kokki.

BEWERKT VOOR HOLLAND

DOOR

FRANÇOIS BLOM,

Schrijver van „De Moderne Kookkunst“

3DE DRUK.

Prijs: ingenaaid . . . f 0.75

Olympia Theater

Prins Hendrikplein 3 Tel. H. 9521

Passage-Bioscope

Telefoon H. 3731

*Elken Vrijdag nieuw
afwisselend programma*

*Olympia Theater door-
loopende voorstelling,
aanvang acht uur.*

*Plaatsbespreking kan
per telefoon geschieden.*

CONSERVEN - TIELEMAN & DROS

LEIDEN - HOLLAND.

Blikgroenten

Visch, Vleeschwaren
Soepen, Pickles, Jams

Leveranciers aan het Departement van Koloniën, Oorlog
Marine en aan de voornaamste Stoomvaartlijnen.

in en buiten Utrecht, en dat zij, tijdig daarvan be-
richtende, aan den gemeenschappelijken maaltijd
kunnen deelnemen.

EEN NAVOLGENSWAARDIG VOORBEELD.

De afdeling „Breda“ laat onder de leden circule-
leeren portefeuilles inhoudende: „Indië“, het ge-
illustreerd maandblad „Indië, Oud en Nieuw“ en
andere kleinere geschriften en boeken, betrekking
hebben op onze Oost- en West-Indische koloniën.
Een der vrouwelijke bestuursleden, met den titel van
Bibliotheecaresse is belast met de verzending der por-
tefeuille's en het beheer der kleine afdeulings-biblio-
theek.

Voor kleinere afdelingen en afdelingen met
grootte kringen komt ons voor, ware dit voorbeeld na
te volgen, ware het slechts om de leden te herinne-
ren aan hun lidmaatschap van de Afdeling en „Oost
en West“, dat toch niet alleen bestaat in het toe-
zenden, door en vanwege het Hoofdbestuur, van het
Koloniaal Weekblad!

De wd. Secretaris van het Hoofdbestuur,
A. J. GOOSZEN.

Van het Informatie-bureau:
(Heulstraat 17, Den Haag).

Verpleegsters bij den burgerlijken geneeskundigen
dienst in Nederlandsch-Indië.

Ter vervulling van de betrekking van verpleegster
1ste klasse bij den burgerlijken geneeskundigen dienst
in Nederlandsch-Indië kunnen derwaarts worden ge-
zonden een groot aantal ongehuwde ziekenverpleeg-
sters met Nederlandsch diploma voor ziekenverplee-
ging, die niet jonger dan 20 jaar en niet ouder dan
35 jaar zijn.

Deze verpleegsters kunnen worden werkzaam ge-
steld in eene der centrale burgerlijke ziekeninrichtin-
gen (Batavia, Semarang, Soerabaja), ten behoeve van
het geneeskundig schooltoezicht, de opleiding van in-
landsche verpleegsters en vroedvrouwen en voorts
overal, waar het belang van den dienst zulks vordert.
Bij welk gedeelte van den dienst belanghebbenden in
Indië zullen worden geplaatst, kan hier te lande niet
worden medegedeeld.

Ingeval gegadigden reeds voor Indisch of Neder-
landsch pensioen geldigen diensttijd achter den rug
hebben en reeds eenige jaren in Indië zijn werkzaam
geweest, derhalve met het klimaat vertrouwd zijn ge-
raakt, kan door den Minister van Koloniën worden
afgeweken van de leeftijdsgrens van 35 jaar.

De bezoldiging bedraagt f 175 per maand, met 3
driejaarlijksche verhoogingen van f 25 's maands tot
f 250 's maands. (Aan de betrekking van hoofdver-
pleegster is eene bezoldiging verbonden van f 300 per
maand met 2 driejaarlijksche verhoogingen van f 25
's maands tot f 350 per maand, terwijl directrices eene
bezoldiging genieten van f 350 per maand met 4 drie-
jaarlijksche verhoogingen van f 25 's maands tot f 450
per maand.)

De diensttijd, welke na het verwerven van Neder-
landsche of hiermee gelijkwaardige diploma's in een
lands-, gemeentelijke of particuliere zieken- of krank-
zinnigeninrichting binnen of buiten de keerkringen is
doorgebracht, telt onderscheidenlijk voor vol en voor
de helft mede voor de vaststelling van de aanvangs-
bezoldiging en e.g. vor de toekenning van de verdere
regelmatige bezoldigingsverhoogingen.

Waar daartoe gelegenheid bestaat wordt aan de ver-
pleegsters behalve huisvesting, desgewenscht ook voe-
ding, licht en bediening van landswege verschaft,
waarvoor een bedrag van f 75 's maands (voor de
hoofdverpleegsters f 100 's maands) op de bezoldiging
wordt ingehouden. Voor het geval de betrokkene er de
voorkeur aan geeft in eigen voeding te voorzien, wordt
f 33 's maands minder ingehouden. Geniet buitenwe-

Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND“
AMSTERDAM.

PASSAGIERSDIENST

van Amsterdam via het Suezkanaal naar SABANG,
BELAWAN-DELI, SINGAPORE, BATAVIA,
SEMARANG en SOERABAJA.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers- en
vrachtgoederendienst

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen
Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en
Australië.

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij
de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

nend verpleegpersoneel voeding vanwege de inrichting
waarbij het werkzaam is, dan zal daarvoor aan den
lande een bedrag van f 33 per maand zijn te vergoe-
den. Waar de gelegenheid tot het verschaffen van vol-
ledigen kost en inwoning van landswege nog niet be-
staat, genieten de verpleegsters boven hare bezoldi-
ging eene bijzondere toelage.

Aan de uitzending naar Indië is verbonden:

a. eene vergoeding voor uitrusting ten bedrage van
f 750, indien de aanvangsbezoldiging minder dan f 200
's maands, van f 1000, indien die bezoldiging f 200
's maands of meer, en van f 1250, indien de aanvangs-
bezoldiging f 250 's maands bedraagt;

b. eene voorloopige bezoldiging — ingaande met den
dag van inscheping naar Nederlandsch-Indië en voort-
durende tot den dag, waarop daar te lande de ambts
bezoldiging ingaat — van f 125 's maands, indien de
aanvangsbezoldiging minder dan f 200 's maands, van
f 150 's maands, indien die bezoldiging f 200 's maands
of meer bedraagt;

c. overtocht voor landsrekening in de 2de klasse.

Door een vanwege het Departement van Koloniën in
te stellen geneeskundig onderzoek zal de lichamelijke
geschiktheid voor den Indischen dienst moeten blijken.

Ten opzichte van de bepalingen omtrent verlof, pen-
sioen enz. staan de uit te zenden verpleegsters gelijk
met de overige burgerlijke landsdienaren.

Twintig jaren Indischen dienst geven aanspraak op
pensioen; Rijks- en gemeentedienst kunnen voor In-
dich pensioen worden geldig gemaakt.

Het pensioen bedraagt dan per jaar 3 maal de hoog-
ste maandelijksche bezoldiging, genoten gedurende 24
maanden.

De uit te zenden verpleegsters zijn verplicht de in
verband met hare uitzending voor den Indischen dienst
aan haar of te haren behoeve van landswege voldane
gelden wegens tegemoetkoming in de kosten van uit-
rusting, overtocht naar Nederlandsch-Indië, zoomede
allé andere aan haar ter zake voormeld middellijk of
onmiddellijk van landswege toegelegde gelden (met
uitzondering van genoten bezoldiging en hetgeen daar-
mede is gelijk te stellen), onverwijld in 's lands kas
terug te storten, ingeval zij niet binnen den haar aan
te wijzen termijn naar Nederlandsch-Indië vertrekken,
de reis derwaarts moedwillig afbreken of om andere
redenen dan welbewezen ziels- of lichaamsgebreken,
buiten eigen toedoen ontstaan (ter beoordeeling van de
Regeering), de werkzaamheden, waarvoor zij worden
uitgezonden niet aanvaarden, dan wel binnen 5 jaren
na hare aankomst in Nederlandsch-Indië uit 's lands
dienst worden ontslagen.

De bezoldiging is onderworpen aan eene korting van
2 ten honderd ten behoeve van de burgerlijke pensioe-
nen en van 2½ ten honderd voor de gewone bijdrage aan
het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambte-
naren in Nederlandsch-Indië. Bovendien is bij eerste
indiensttreding ten behoeve van gemeld fonds eene
halve maand bezoldiging te voldoen, en wel in eens of,
met berekening van rente ad 5 ten honderd 's jaars, in
36 maandelijksche termijnen. Bij vermeerdering van
bezoldiging het bedrag van die vermeerdering over
eene halve maand.

Zij, die voor uitzending in aanmerking wenschen te
komen, behooren zich bij verzoekschrift, dat aan het
Departement van Koloniën moet worden gericht, te
wenden tot de 9de Afdeling (Personeele Zaken, bur-
gerlijke dienst) van dat Departement, onder overleg-
ging van:

a. diploma(s) en zoo mogelijk getuigschriften;
b. eene beschrijving van opleiding en levensloop,
waarin de plaats waar en de tijd gedurende welken zij
na de verkrijging van het (de) diploma(s) in de ver-
pleging zijn werkzaam geweest, in verband met de toe-
te kennen bezoldiging nauwkeurig moeten worden aan-
gegeven.

(Nederlandsche Staatscourant
van 15 December 1919, no. 263).

JAVA-CHINA-JAPAN LIJN

Eigen kantoren der Maatschappij te AMSTERDAM, HONG-
KONG, SOERABAJA, KOBE en SAN FRANCISCO.
Geregelde stoomvaartdiensten tusschen
Nederlandsch Indië, China en Japan.

JAVA-PACIFIC LIJN

(Onder Directie der Java-China-Japan Lijn).
Maandelijksche dienst tusschen Ned.-Indië
en San Francisco.

WISBRUN & LIFFMANN.

Veenestraat 35-37 - Tel. 2503. - Den Haag.

DAMES MODEARTIKELLEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELLEN.

**N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S
WIJNHANDEL**

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155

Filiaal: 'S-GRAVENHAGE

Noordwal 4, Tel. 2461

Filiaal: ARNHEM

Eusebiusbl. singel 1a, Tel. 195

Vereeniging OOST en WEST.

HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 's-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. Jongelieden, welke bij aankomst in Nederland inlichtingen wenschen voor onderdak, enz., zelfs van boord afgehaald zouden willen worden, Onders en Voogden, welke toezicht op hun in Nederland studeerende kinderen of pupillen wenschen, wendt U tot den gedeleerde der Studie-Commissie, den Heer J. C. HIETINK, van der Heimstraat 76, 's-Gravenhage, Telefoon Scheveningen No: 1514.**INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende, Secretaris de Heer J. L. VAN GENNEP, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. Haag No. 4519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 nam.**TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN**, „Persinggaban“, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West“, Heulstraat 17 en de Firma MARTI-US NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. Onze Oost II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER.
Prijs: 1 exemplaar 5 cent, porto f 0.01 1/2;
- b. Onze West (Tweede druk) bestaande uit: I. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
II. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN.
Prijs per exemplaar f 0.50 en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
- c. Staats- en partic. betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkring en Vooruitzichten.
- No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's).
Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
- No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de, verbeterde druk).
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (Tijdelijk uitverkocht)
- No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Tijdelijk uitverkocht)
- No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk).
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
- No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen arts in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
- No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië.
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (2de verb. druk.)
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
- No. XI. De Geëmployeerde bij de Rubber-(caoutchouc) cultuur en bij eenige Bergcultures in Nederl.-Indië.
Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.

N.B. Beleefid verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het Informatie-Bureau, Heulstraat 17, te 's-Gravenhage.

Aideeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau Laan van Meerdervoort 187, zijn van 10-12 en van 2-4 uur (uitgezonderd Zaterdagsmiddags) inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

Muziek- en Zanglessen.

Teeken- en Schilderlessen.

Leeren in moderne talen.

Fransche-, Duitsche-, Engelsche- en Italiaansche Conversatielessen.

Opleiding admittie examen H. B. S. en Gymnasium.

Schrijf-, Type- en Vertaalwerk.

Lessen in Machineschrijven en Stenografie.

Dame als Hoofd - of hulp in de huishouding.

Kinderjuffrouw in Indië.

Indische massage en manicure, uitsluitend voor Dames en kinderen.

Zweedsche gymnastiek, Heilgymnastiek, enz., uitsluitend voor Dames en Kinderen.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer J. A. SOETENS, Buys Ballotstraat 15.

Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families, die zich belasten met de opvoeding van kinderen, omtrent hotels, pensions, inrichting, medische hulp, onderwijs, enz.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West“, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Indische talen, Staats- en Strafrecht.

- A. H. J. G. WALBEEHM, Hooge Rijndijk 55, Leiden. — Javaansch. — Maleisch.
- Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46, Leiden. — Staatsinstellingen van Ned. O.- en W.-Indië. — N.-I. Strafrecht. — N.-I. Strafvordering. — Madoereesch. — Javaansch. — Maleisch.
- S. TAGOR, Ind. Veearts. Korte Jansstr. 19, Utrecht. — Maleisch. — Battaksch.
- P. DE HAAN, Gep. N.-I. Onderwijzer, Leeraar Handelsschool, Valkenboschkade 518, Den Haag. — Maleisch. — Land- en Volkenkunde.
- J. J. F. SCHREUEL, Gepend.-Assist.-Res., van Imhoffstr. 25, Den Haag. — Maleische taal- en letterk.
- B. TH. BRONDGEEST, Heerenweg 199, Haarlem. — De Islam en zijn beteekenis voor Indië. — Arabisch. — Maleisch. — Javaansch.
- A. H. JANSEN, Hamerstraat 25, Bussum. — Maleisch (gramatica, correspondentie, spreken); geeft les te: Bussum, Naarden, Weesp, Amsterdam, Hilversum, Baarn, IJden en 's-Graveland.
- Mr. F. C. L. MELJER, Hoogeweg 56, Zantvoort. — N.-I. Strafrecht - N.-I. Strafvordering. - Alg. Ind. vraagstuk.
- LEDEN**, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

N.V. Algem. Nederlandsch en Indisch Touristenbureau

's-Gravenhage „KOSMOS“ Weltevreden-
Kettingstraat 1 Rijswijk

Vraagt inlichtingen omtrent onze reizen naar de slagvelden en onze gezelschapsreizen van Genua en Marseille naar Holland. 118

HOFLEVERANCIERS.

Wed. H. RAHDER & ZOON
Wijnhandelaren

Filiaal:	Hoofdkantoor:	Filiaal:	Filiaal:
's-Gravenhage	Amsterdam	Arnhem	Gorinchem
Heemskerkstr. 1a	Binnenkant 25	N. Plein 15	O. Vischmarkt
Tel. H. 3493.	Intero. Tel. 389.	Tel. 280.	Tel. 61.

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.

Voor Export speciale conditiën.

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren, onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM“

Anna Paulownastraat 30a, Tel. 4947

DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

**VLEUGELS, PIANO'S
KUNSTSPELPIANO'S
— ORGELS —**

REPARATIE - STEMMEN - RUILEN

Speciale Inrichting voor het gereedmaken voor de TROPEN

GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG

BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051

Brenge een bezoek aan „Boeatan“, Magazijnen van Ind. Kunstnijverheid.

**Huishoudelijke-
en Keuken-Artikelen.**
Kolen- en Gasfornuizen.

FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 773.

Baden en Geysers.
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels.

Instituut LAURILLARD

OPLEIDING voor verschillende examens en ambten, zooals Staatsinrichting M. O., Staathuishoudk. M. O., Gemeente-administratie, Boekhouden. De opleid. geschiedt ook **schriftelijk** in Nederland en Koloniën met zeer goede resultaten. Prospectus en lijsten met namen en adressen van **vierhonderd en vijftig geslaagden** worden op aanvraag gratis toegezonden door Mr. Dr. I. J. M. LAURILLARD.

Oranjeplein 102 - Den Haag
Telefoon 6225

F^a G. J. Hilbrink
Heeren- en Dames-Kleermakers.
Bontwerkers.
's-Gravenhage
Daendelsstraat 8. Tel. N. 6882
Lid der N.V. Vereenigde Nederl. Kleermakerijen.

Mooie collectie Bontstellen
Seal Bisam Mantels

Modemagazijnen
van Bommel
Prins Hendrikstraat 98-106

Opruiming
Dames Confectie

N.V. Autogarage „CITO”
Schenkweg 7 - 's-GRAVENHAGE, - Tel. H. 6290

GEBR. DIEBEN (Fa C. J. DIEBEN)
Stoomwasscherij „Het Bonte Paard”.
Witte Singel 86 LEIDEN Interc. Tel. 1206

Firma Gez. DE GRIJS
BOTERMARKT 24 - LEIDEN - TELEF. 1322

Luxe Verhuur-Auto's

Eerste Electriche Bleek-Installatie.
De wassen worden in Den Haag afgehaald en bezorgd.

Specialiteit in
Uitzetten en Luiermantelen

Oudste en Soliedste Adres

Opgericht Ao 1781

HAAGSCHE MANUFACTUURHANDEL
voorheen VAN HOUTEN & Co
Groote Markt 4, DEN HAAG, Tel. 1974, Laan 2-4

Manufacturen
Witte Goederen
Karpetten
Loopers
Ledikanten
Bedden
Dekens
Matrassen
Vitrages
Gordijnen

**Groote sorteerling
Slaapkamer - Ameublementen**

A. SCHRÖDER & Co.
Groenmarkt.

Wintergoederen
op elk gebied
Groote keuze. Matige prijzen.

P. J. VEELO & Z^{NEN}
DEN HAAG
Lange Houtstraat 15^B :: Tel. H. 6655

**.. WONING ..
INRICHTING**

Behangerij Stoffeerderij

C. HOYNG
SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
AMSTERDAM - UTRECHT

Kristal - Porselein

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZULLEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ. ENZ., uit de Plateelbakkerij „Zuid Holland” te Gouda.

MAIL- en HUTKOPPERS in alle afmetingen.
Garantie voor gave overkomst.

BUNSCHOTEN & DE GOOIJER
HOFLEVERANCIERS
Oudegracht 118 w.z. - UTRECHT - Tel. Interc. 174

ORIGINEELE
ENGELSCH
STOFFEN

KLEEDERMAKERIJ.
*Indische
Uitrustingen.*
Bereizen geheel Nederland.

P. B. VAN MOORSEL & CO
Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-6 - Telefoon 2898 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het geheel of ged. installeren van woningen.

Holland-Canada Hypotheekbank
Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te Den Haag en J. G. COSTER te Winnipeg.

5 pCt. Pandbrieven tegen beurskoers.
Uitstaand bedrag Pandbrieven ongeveer f 22.000.000.

Drukkerij ten Hagen levert tegen billijken prijs drukwerk, dat aan bijzondere eischen voldoet.